

Published on בצלם (<http://www.btselem.org>)

דף הבית < אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה

אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה

אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה ^[1]

May 09, 2010

1.1.11

אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה

ישראל הפקידה את כתב האישור ביום 6 ביולי 1951

החתומים מטה, הנציגים המוסמכים של הממשלות המיוצגות בוועידת הדיפלומטים שנתקיימה בג'נבה מיום 21 באפריל עד 12 באוגוסט 1949, לשם קביעת אמנה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, הסכימו ביניהם לאמור:

חלק ראשון: הוראות כלליות

סעיף 1

בעלי האמנה מתחייבים לכבד את האמנה הזאת ולדאוג לכיבודה בכל הנסיבות.

סעיף 2

נוסף על ההוראות שיבוצעו בימי שלום, תחול האמנה הזאת על כל מקרים של מלחמה מוכרזת או של סכסוך מזוין אחר העלול להתגלע בין שנים מבעלי האמנה או בין יותר משנים, ואפילו לא הכיר אחד מהם במצב המלחמה. כן תחול האמנה על כל מקרה של כיבוש חלקי או שלם של ארצו של אחד מבעלי האמנה, ואפילו לא נתקל הכיבוש האמור בשום התנגדות מזוינת. גם אם אחת המעצמות המסוכסכות אינה צד לאמנה הזאת, יישארו המעצמות שהן צדדים לה כפותות לה ביחסיהן ההדדיים. יתר על כן, הן יהיו כפותות לאמנה ביחס למעצמה האמורה, אם קיבלה זו על עצמה את הוראותיה ונוהגת לפיהן.

סעיף 3

נתגלע בשטחו של אחד מבעלי האמנה סכסוך מזוין, שאינו בעל אופי בינלאומי, יהא כל צד בסכסוך מחויב להנהיג, בתורת מינימום, את ההוראות הבאות:

1. בני אדם, שאינם נוטלים חלק פעיל בפעולות האיבה, לרבות חיילים שהניחו את נשקם, וחיילים שהוצאו מן המערכה עקב חולי, פצעים, מעצר או כל סיבה אחרת, יהיו נוהגים בהם תמיד מנהג אנושי, ללא כל הפלייה לרעה מטעמי גזע, צבע, דת או אמונה, מין, יוחסין, מצב חמרי, או מכל טעם אחר כיוצא בזה. לתכלית זו יהיו ויישארו המעשים שלהלן אסורים בכל עת ובכל מקום בנוגע לאנשים הנ"ל:

(א) מעשה אלימות בנפשו ובגופו של אדם, ובפרט רצח על סוגיו השונים, הטלת מום, יחס אכזרי ועינויים

; (ב) לקיחת בני ערובה

(ג) מעשי התעללות בכבודו של אדם, ובפרט יחס השפלה וזלזול

(ד) חריצת דינו של אדם והוצאתו להורג של אדם ללא פסק דין קודם של בית משפט המורכב כדין והנותן את כל הערבויות המשפטיות שהוכרו על ידי עמים תרבותיים כדבר שאי-אפשר בלעדיו.

2. הפצועים והחולים ייאספו, ויושם להם לב. מוסד הומניטארי חסר-פנייה, כגון הוועד הבינלאומי של הצלב האדום, רשאי להציע את שירותיו לבעלי הסכסוך. כן ישתדלו בעלי הסכסוך ליתן תוקף על ידי הסכמים מיוחדים לשאר הוראות האמנה הזאת, כולן או מקצתן. הנהגת ההוראות שלעיל לא תשפיע על מעמדם המשפטי של בעלי הסכסוך.

סעיף 4

מוגנים על ידי האמנה הזאת הם אלה המוצאים את עצמם - באיזה זמן שהוא ובאיזו דרך שהיא - בשעת סכסוך או כיבוש - בידי אחד מבעלי הסכסוך או בידי אחת המעצמות הכובשות, והם אינם אזרחיו של אותו בעל סכסוך או אזרחיה של אותה מעצמה כובשת. אזרחיה של מדינה, שאינה כפופה לאמנה, אינם מוגנים על ידיה. אזרחיה של מדינה נייטרלית המוצאים את עצמם בשטח מדינה לוחמת ואזרחיה של מדינה שותפת במלחמה - לא יהיו רואים אותם כמוגנים, כל זמן שהמדינה, שהם אזרחיה, יש לה ייצוג דיפלומאטי רגיל במדינה, שבידיה הם נמצאים. אולם, כפי שהוגדר בסעיף 13, היקף תחולתן של הוראות חלק שני הוא רחב יותר. בני אדם המוגנים על ידי אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949, בדבר הטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים בשדה הקרב, או על ידי אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949, בדבר הטבת מצבם של פצועים, חולים ונטרפי אניות מבין אנשי הכוחות המזוינים בים, או על ידי אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949, בדבר טיפול בשבויי מלחמה, אין רואים אותם כמוגנים במשמעותה של האמנה הזאת.

סעיף 5

מצא אחד מבעלי הסכסוך שמוגן הנמצא בשטחו חשוד לחלוטין על פעולות, או עוסק בפעולות, לרעת בטחונה של המדינה, לא יהיה אותו אדם זכאי לתבוע לעצמו את הזכויות וזכויות-היתר לפי האמנה הזאת, שאילו השתמשו בהן לטובת אותו אדם, היו פוגעות בבטחונה של אותה מדינה. נעצר אדם בשטח כבוש, כמרגל או כמחבל או כחשוד חשד של ממש בפעולה לרעת המעצמה הכובשת, יהיו רואים אותו אדם, מקום שהביטחון המוחלט מחייב את הדבר, כאילו הפסיד את זכויות-הקשר שלו לפי האמנה הזאת. בכל מקרה מן המקרים האלה ינהגו בכל זאת בבני אדם כאלה במידה אנושית, ואם הועמדו לדין, לא ישללו מהם את הזכויות של שפיטה הוגנת וסדירה שנקבעו באמנה הזאת. כן יעניקו להם בהקדם האפשרי, ובמידה שאין בכך פגיעה בביטחון של המדינה או של המעצמה הכובשת - הכל לפי העניין - את כל הזכויות וזכויות-היתר של אדם מוגן לפי האמנה הזאת.

סעיף 6

תחולת האמנה הזאת תחילה עם תחילתו של כל סכסוך או כיבוש המוזכר בסעיף 2. תחולת האמנה הזאת מסתיימת בשטחם של בעלי הסכסוך עם סיומן הכללי של הפעולות הצבאיות. בשטח כבוש תיפסק תחולת האמנה הזאת שנה לאחר סיומן הכללי של הפעולות הצבאיות; אולם המעצמה הכובשת תהא קשורה במשך זמן הכיבוש, במידה שהיא ממלאת את תפקידי הממשלה באותו שטח, בהוראות הסעיפים הבאים של האמנה הזאת: 1 עד 12, 27, 29 עד 34, 47, 49, 51, 52, 53, 59, 61 עד 77, 143. מוגנים, ששחרורם, השבתם לארצם או שיקומם יבוצעו אחרי התאריכים האלה, ימשיכו בינתיים ליהנות מהאמנה הזאת.

סעיף 7

נוסף על ההסכמים שנדונו במפורש בסעיפים 11, 14, 15, 17, 36, 108, 109, 132, 133, ו-149 רשאים בעלי האמנה לבוא לידי הסכמים מיוחדים אחרים בנידון כל העניינים שלגביהם ימצאו למתאים לקבוע הוראה נפרדת. שום הסכם מיוחד לא יפגע לרעה במצבם של מוגנים, כפי שהוגדר באמנה הזאת, ולא יצמצם את הזכויות שהיא מעניקה להם. מוגנים ימשיכו ליהנות מהסכמים כאלה, כל זמן שהאמנה הזאת נוהגת לגביהם, חוץ ממקום שהוכללו בהסכמים הנ"ל או בהסכמים שיעשו לאחר מכן, הוראות מפורשות בניגוד לכך, או חוץ ממקום שאחד מבעלי הסכסוך נקט אמצעים נוחים יותר ביחס אליהם.

סעיף 8

בשום פנים לא יהיו מוגנים רשאים לוותר על זכות מן הזכויות המובטחות להם על ידי האמנה הזאת ועל ידי ההסכמים המיוחדים המוזכרים בסעיף הקודם, אם יש הסכמים כאלה.

סעיף 9

האמנה הזאת תונהג תוך שיתוף עם המעצמות המגינות שמחובתן לשמור על עניני בעלי הסכסוך ובפיקוחן החמור. לשם זה רשאיות המעצמות המגינות למנות, מלבד חבר העובדים הדיפלומאטי או הקונסולארי שלהן, שליחים מבין אזרחיהן שלהן או מבין אזרחיהן של מעצמות נייטרליות אחרות. מינוי השליחים האמורים יהיה טעון אישורה של המעצמה שביחד אתה עליהם לבצע את תפקידיהם. בעלי הסכסוך יקלו, במלוא מידת האפשר, על תפקידם של נציגיהן או שליחיהן של המעצמות המגינות. נציגיהן או שליחיהן של המעצמות המגינות לא יחרגו בשום פנים ממסגרת שליחותם לפי האמנה הזאת. במיוחד יתחשבו בצרכים ההכרחיים של ביטחון המדינה שבה הם ממלאים את תפקידם.

סעיף 10

הוראות האמנה הזאת אינן מהוות שום מכשול בדרך הפעולות ההומניטאריות, שהועד הבינלאומי של הצלב האדום או ארגון ההומניטארי חסר-פניות אחר עשוי לקבל על עצמו, לשם הגנה על אזרחים והושטת עזרה להם, תוך כפיפות להסכמת בעלי הסכסוך הנוגעים בדבר.

סעיף 11

בעלי האמנה יכולים בכל עת להסכים ביניהם למסור בידי ארגון, שיש בו ערובה מלאה לאי-משוא פנים וליעילות, את התפקידים המוטלים על המעצמות המגינות בתוקף האמנה הזאת. כל אימת שהמוגנים לפי האמנה הזאת אינם נהנים - או חדלו ליהנות, מאיזו סיבה שהיא, מפעולות המעצמה המגינה או מפעולותיו של ארגון כאמור בפסקה הראשונה לעיל, תבקש המעצמה העוצרת ממדינה ניטרלית או מארגון כזה לקבל על עצמם את התפקידים המבוצעים לפי האמנה הזאת על ידי מעצמה מגינה שנועדה לכך על ידי בעלי הסכסוך. באין אפשרות להבטיח הגנה כאמור, תקבל המעצמה העוצרת מאת ארגון ההומניטארי, כגון הועד הבינלאומי של הצלב האדום, שייטול על עצמו את התפקידים ההומניטאריים המבוצעים על ידי המעצמות המגינות לפי האמנה הזאת, או תקבל, תוך כפיפות להוראות הסעיף הזה, את הצעתו של ארגון כזה להגיש את שירותיו. מעצמה נייטרלית או כל ארגון שנתבקשו על ידי המעצמה המעוניינת או המציעים את עצמם למטרות אלה, יידרשו לפעול מתוך הרגשת אחריות כלפי בעלי הסכסוך שבו תלויים המוגנים לפי האמנה הזאת, וליתן ערבויות מספיקות ליכולתם ליטול על עצמם את התפקידים הנאותים ולמלאם ללא משוא-פנים. הסכמים מיוחדים בין מעצמות, שאחת מהן מוגבלת - ולו אך באופן זמני - בחופש פעולתה לשאת ולתת עם המעצמה השניה או עם בעלות בריתה, בגלל מאורעות מלחמה, - בייחוד כששטח ארצה של המעצמה האמורה או חלק ניכר ממנו כבוש, - לא יהיו כוחם יפה לגרוע מההוראות שלעיל. כל מקום באמנה הזאת שמדובר בו על מעצמה מגינה, הרי המדובר הוא גם על ארגונים הבאים במקומה, במשמעותו של סעיף זה.

הוראות סעיף זה יורחבו ויותאמו לגבי אזרחי מדינה נייטרלית הנמצאים בשטח כבוש או בשטח מדינה לוחמת, שבה אין למדינה, שהם אזרחיה, ייצוג דיפלומאטי תקין.

סעיף 12

כל אימת שהמעצמות המגינות יראו את הדבר רצוי לטובת המוגנים, בייחוד במקרי מחלוקת בין בעלי הסכסוך בנוגע לתחולתן או לפירושן של הוראות האמנה הזאת, יתנו המעצמות המגינות את מלוא שירותן ליישוב המחלוקת. לתכלית זו, רשאית כל אחת מהמעצמות המגינות - אם לפי בקשת אחד מבעלי הסכסוך ואם על דעת עצמה - להציע לבעלי הסכסוך לקיים פגישה בין נציגיהם - ובייחוד בין הרשויות האחראיות למוגנים, ואם אפשר - תקוים הפגישה בשטח נייטרלי שייבחר כשטח מתאים. בעלי הסכסוך יהיו מחויבים לבצע את ההצעות שיוצעו בפניהם לצורך זה. המעצמות המגינות רשאיות, אם יש צורך בכך, להציע, לאישורם של בעלי הסכסוך, אדם השייך למעצמה נייטרלית, או מיופה-כוח מטעם הועד הבינלאומי של הצלב האדום, שיתבקש לקחת חלק בפגישה כזאת.

חלק שני: הגנה כללית על האוכלוסייה בפני תוצאות מסוימות של מלחמה

סעיף 13

הוראות חלק שני מקיפות את כל האוכלוסייה של הארצות המעורבות בסכסוך, ללא כל הפלייה, ובייחוד הפלייה מטעמי גזע, אזרחות, דת או השקפה מדינית, וכוונתן להקל על הסבל הנגרם על ידי מלחמה.

סעיף 14

בימי שלום רשאים בעלי האמנה - ועם פרוץ פעולות איבה, רשאים היריבים - ליצור בתחומי ארצם שלהם, ואם יהא צורך בכך, - בשטחים הכבושים, אזורים ומקומות לבתי חולים ולביטחון שיהיו מאורגנים באופן שפצועים, חולים, זקנים, ילדים פחותים מבני 15 שנה, נשים הרות ואמהות של ילדים פחותים מבני שבע, יהיו מוגנים מפני פעולות המלחמה. עם פרוץ פעולות האיבה וכל זמן שהן נמשכות, רשאים הצדדים הנוגעים בדבר לעשות ביניהם הסכמים להכרה הדדית באזורים ובמקומות שנוצרו על ידם. לתכלית זו רשאים הם להגשים את הוראות הצעת ההסכם הנספחות לאמנה הזאת, באותם תיקונים שיראו צורך בהם. המעצמות המגינות והועד הבינלאומי של הצלב האדום מתבקשים להושיט את עזרתם כדי להקל את יצירתם של אזורים ומקומות כאלה לבתי חולים ולביטחון ואת ההכרה בהם.

סעיף 15

כל בעל סכסוך רשאי להציע ליריבו - אם במישרין או באמצעות מדינה ניטרלית או איזה ארגון הומניטארי - להקים בתחומי הקרבות אזורים מפורזים היעודים לשם מתן מחסה מפני פעולות מלחמה לאנשים שלהלן, ללא כל הפלייה:

(א) לוחמים או בלתי-לוחמים שנפצעו או נחלו

; (ב) אזרחים שאינם נוטלים חלק בפעולות איבה ואינם עושים, בשבתם באותם האזורים, במלאכה בעלת אופי צבאי. משהסכימו הצדדים הנוגעים בדבר למקומו הגיאוגרפי של האזור המפורז, לאספת המזון בו ולפיקוח עליו, ייערך הסכם בכתב ויחתם בידי נציגי היריבים. ההסכם יקבע ממתו ועד מתי יהיה האזור מפורז.

סעיף 16

פצועים וחולים, תשושים ונשים הרות יוגנו ויכובדו במיוחד. במידה ששיקולים צבאיים מרשים זאת, חייב כל יריב להקל על האמצעים הנקוטים לשם חיפוש חללים ופצועים, לשם סיוע לנטרפי אניות ושאר בני אדם המופקרים לסכנה רצינית ולשם הגנה עליהם מבז והתעללות.

סעיף 17

בעלי הסכסוך ישתדלו לערוך הסכמים מקומיים בדבר פינוי פצועים, חולים, תשושים וזקנים, ילדים ויולדות משטחים נצורים או מכותרים, ובדבר זכות מעבר לכוהני דת מבני כל הדתות, לחבר העובדים הרפואי ולציוד רפואי בדרכם לשטחים כאלה.

סעיף 18

בתי חולים אזרחיים שאורגנו להושטת עזרה לפצועים ולחולים, לתשושים וליולדות, לא ישמשו בשום פנים מטרה להתקפה, אלא יכובדו ויוגנו תמיד על ידי בעלי הסכסוך. מדינות שהן בעלי סכסוך ימציאו לכל בתי חולים אזרחיים תעודות המוכיחות שהם בתי חולים אזרחיים ושאינן בניניהם משמשים לשום מטרה, שהיתה שוללת מבתי חולים אלה את ההגנה, בהתאם לסעיף 19. בתי חולים אזרחיים יסומנו בסמל שנקבע בסעיף 38 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949, בדבר הטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים בשדה הקרב, בתנאי שהורשו לכך על-ידי המדינה. בעלי הסכסוך יעשו - במידה ששיקולים צבאיים ירשו את הדבר - את כל הנחוץ להבלטת הסמלים המציינים בתי חולים אזרחיים לעיני כוחות היבשה, האוויר והים של האויב, כדי למנוע כל אפשרות של פעולת איבה. נוכח הסכנות הצפויות לבתי חולים מקרבתם אל מטרות צבאיות, מוטב שבתי החולים יהיו רחוקים, ככל האפשר, ממטרות צבאיות כאלה.

סעיף 19

ההגנה שזכאים בה בתי חולים אזרחיים לא תיפסק, אלא אם כן משתמשים בהם, מחוץ לתפקידיהם ההומניטאריים, לביצוע מעשים המזיקים לאויב. אולם ההגנה לא תיפסק, אלא לאחר שנמסרה בעוד מועד התראה הקובעת, בכל המקרים הנאותים, מועד מספיק, ולא שעו להתראה. העובדה שניתן בבתי חולים אלה טיפול לפצועים ולחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים או עובדת מציאותם של נשק מיטלטל ותחמושת, שנלקחו מהלוחמים האלה ועדיין לא נמסרו לשירות המתאים, אין רואים אותן כמעשים המזיקים לאויב.

סעיף 20

אנשים שמלאכתם הקבועה והיחידה היא הפעלתם וניהולם של בתי חולים אזרחיים, לרבות חבר העובדים העוסקים בחיפוש אחרי אזרחים פצועים וחולים, ואחרי תשושים ויולדות, בסילוקם ובהעברתם ובטיפול בהם - יש לכבדם ולהגן עליהם. בשטח כבוש ובאזורי פעולות צבאיות יהיו העובדים האמורים לעיל בני-הכר על ידי תעודת זהות, שתאשר את מעמדם, תישא את תמונת בעליה, ותהא טבועה בחותמת מובלטת של הרשות האחראית, וגם על ידי סרט לשרוול טבוע בחותמת ועמיד בפני מים, שיהיה ענוד על זרועם השמאלית בשעת מילוי תפקידם. הסרט הזה יינתן על ידי המדינה וישא את הסמל שנקבע בסעיף 38 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט, 1949, בדבר הטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים בשדה הקרב. עובדים אחרים העוסקים בהפעלתם ובניהולם של בתי חולים אזרחיים, יהיו זכאים ליחס של כבוד ולהגנה, וכן יהיו זכאים לענוד את הסרט כאמור בסעיף זה ולפי התנאים שנקבעו בו, כל אימת שהם עוסקים בתפקידים אלה. תעודת הזהות תציין את התפקידים שהוטלו עליהם. הנהלת כל בית חולים תהא תמיד מחזיקה רשימה עדכנית של עובדים כאלה ותעמידה לרשותן של הרשויות המוסמכות, אם רשויות המדינה ואם הרשויות הכובשות.

סעיף 21

שיירות כלי רכב או רכבות בתי חולים ביבשה המעבירות אזרחים פצועים וחולים, תשושים ויולדות, וכן ספינות מיוחדות לכך בים, יכובדו ויוגנו כמו בתי החולים האמורים בסעיף 18, ויסומנו, בהסכמת המדינה, על ידי הצגת סמל האבחנה שנקבע בסעיף 38 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט, 1949, בדבר הטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים בשדה הקרב.

סעיף 22

מטוסים המשמשים אך ורק להסעת אזרחים פצועים וחולים, תשושים ויולדות או חבר העובדים הרפואי וציודם, לא יותקפו, אלא יש לכבדם כל זמן שהם טסים בגובה, בזמנים ובקווים שהוסכם עליהם במיוחד בין כל בעלי הסכסוך הנוגעים בדבר. מותר לסמנם בסמל האבחנה שנקבע בסעיף 38 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט, 1949, בדבר הטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזוינים בשדה הקרב. טיסה מעל לשטח האויב או לשטח שכבוש על ידי האויב אסורה, אלא אם כן הוסכם אחרת.

מטוסים כאלה חיים לציית לכל קריאה לנחות. נצטוו מטוסים כאלה לנחות, מותר להם ולנוסעיהם להמשיך בטיסתם לאחר בדיקה, אם נעשתה בהם בדיקה.

סעיף 23

כל בעל אמנה יתיר מעבר חפשי של כל משלוחי הרפואות וצרכי בית החולים ותשמישי התפילה המיועדים רק לאזרחי בעל אמנה אחר, ואפילו היה זה האחרון יריבו. כן יתיר מעבר חפשי של כל משלוחי מצרכי המזון, הבגדים והסמים ההכרחיים המיועדים לילדים פחותים מבני חמש-עשרה שנה, לנשים הרות וליולדות.

התחייבותו של בעל אמנה להרשות מעבר חפשי של המשלוחים האמורים בפסקה הקודמת, תלווה בתנאי שבעל אמנה זה משוכנע שאין כל סיבה רצינית לחשוש:

(א) שהמשלוחים יופנו ממקום תעודתם, או

(ב) שהפיקוח לא יהא יעיל, או

(ג) שהאויב יוכל להפיק תועלת ניכרת במאמציו הצבאיים או בתכניתו הכלכלית על ידי החלפת המשלוחים האמורים לעיל בסחורות שאלמלא כן היו מסופקות או מיוצרות על ידי האויב, או על ידי

שישחרר אותו חומר או אותם שירותים או ייתן את ההקלות שאלמלא כן היו נדרשים לייצור הסחורות האלה. המעצמה המתירה את מעבר המשלוחים המוזכרים הפסקה הראשונה של הסעיף הזה רשאית לקשור את ההיתר שלה בתנאי שחלוקתם בין הנהנים מכך תבוצע בפיקוחן המקומי של המעצמות המגינות. משלוחים כאלה יישלחו במהירות האפשרית, והמעצמה המתירה את מעברם החופשי תהא זכאית לקבוע את הסידורים הטכניים שלפיהם יותר המעבר.

סעיף 24

בעלי הסכסוך יעשו את כל הנחוץ כדי להבטיח שילדים פחותים מבני חמש-עשרה שנה, שנתייתמו או הופרדו ממשפחותיהם עקב המלחמה, לא ייעזבו לנפשם, ושקיומם, פולחנם וחינוכם יוקלו בכל הנסיבות. חינוכם יופקד, במידת האפשר, בידי אנשים הקרובים להם במסורתם התרבותית. בעלי הסכסוך יאפשרו את קבלת הילדים האלה בארץ ניטראלית לתקופת הסכסוך, בהסכמת המעצמה המגינה, אם ישנה מעצמה כזאת, ובערביות הנאותות בדבר שמירת העקרונות האמורים בפסקה הראשונה. מלבד זאת, ידאגו לכך, שכל הילדים הפחותים מבני שנים-עשרה שנה יהיו ניתנים לזיהוי על ידי שיישאו עליהם לוחיות זיהוי או על ידי איזה אמצעי אחר.

סעיף 25

לכל הנמצא בשטחו של אחד מבעלי הסכסוך או בשטח שכבוש על ידיו תינתן האפשרות לשלוח ידיעות בעלות אופי אישי גרידא לבני משפחתו, בכל מקום שהם, ואף לקבל ידיעות מהם. החלפת מכתבים זו תיעשה במהירות ובלי דיחוי שלא לצורך. אם יהיו הנסיבות מכבידות על החלפת מכתבים משפחתיים בדרך הדואר הרגילה או עושות אותה לבלתי אפשרית, יפנו בעלי הסכסוך המעוניינים למתווך ניטראלי, כגון הסוכנות המרכזית האמורה בסעיף 140, ויחליטו, תוך התייעצות אתה, כיצד להבטיח את קיום התחייבויותיהם בתנאים האפשריים ביותר, ובייחוד - תוך שיתוף עם האגודות הלאומיות של הצלב האדום (הסהר האדום והארמה והשמש האדומים). היו בעלי הסכסוך סבורים שיש להגביל את החלפת המכתבים המשפחתיים, יצומצמו הגבלות אלה כדי שימוש-חובה בטפסים אחידים, שיכילו עשרים וחמש מלים שנבחרו בבחירה חפשית, וכדי הגבלת מספר הטפסים האלה לאחד בחודש.

סעיף 26

כל אחד מבעלי הסכסוך יקל על חקירות מצד בני משפחות, שנתפזרו עקב המלחמה, לשם חידוש המגע ביניהם ופגישתם, אם אפשר הדבר. במיוחד יעודד את פעולת הארגונים העוסקים בתפקיד זה, בתנאי שהם מקובלים עליו ומקיימים את תקנות הביטחון שלו.

חלק שלישי: מעמדם של מוגנים והטיפול בהם

סימן א' הוראות משותפות לשטחי בעלי הסכסוך ושטחים כבושים

סעיף 27

מוגנים זכאים בכל הנסיבות ליחס של דרך-ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם המשפחתיות, לאמונתם ולפולחנם, לנימוסיהם ולמנהגיהם. היחס אליהם יהא תמיד אנושי, והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשה אלימות או איומי אלימות, ומפני עלבונות וסקרנות הרבים. נשים יוגנו במיוחד מפני התקפה על כבודן, ובעיקר - מפני אונס וכפיית זנות, או מפני כל צורת התקפה על צניעותן. בלא לפגוע בהוראות הנוגעות למצב בריאותם, גילם ומינם של מוגנים, יהא בעל הסכסוך נוהג בכל המוגנים שברשותו מתוך תשומת לב שווה, ללא כל הפלייה לרעה המבוססת, במיוחד, על נימוקי גזע, דת או השקפה מדינית. אולם בעלי הסכסוך רשאים לנקוט, לגבי מוגנים, אותם אמצעי פיקוח וביטחון שיהיו דרושים כתוצאה מהמלחמה.

סעיף 28

מציאותו של מוגן לא תשמש עילה לחיסון נקודות או שטחים מסוימים בפני פעולות צבאיות.

סעיף 29

בעל הסכסוך שברשותו נמצאים מוגנים אחראי לטיפול שהם מקבלים על ידי באי-כוחו, מבלי לפגוע בכל אחריות אישית שהללו קיבלו עליהם.

סעיף 30

למוגנים יהיו כל ההקלות בהגשת בקשות למעצמות המגינות, לוועד הבינלאומי של הצלב האדום, לאגודה הארצית של הצלב האדום (הסהר האדום והארירה והשמש האדומים) של ארץ הימצאם, וכן לכל ארגון העשוי לסייע להם. לשם כך, יעניקו הרשויות לכל אחד מהארגונים האלה את כל ההקלות בתחומי השיקולים הצבאיים או שיקולי הביטחון. נוסף על הביקורים של שליחי המעצמות המגינות ושליחי הוועד הבינלאומי של הצלב האדום, כפי שנקבע בסעיף 143, צריכות המעצמות העוזרות או המעצמות הכובשות להקל ככל האפשר על ביקור מוגנים על ידי נציגיהם של ארגונים אחרים, שמטרתם ליתן למוגנים עזרה רוחנית או סיוע חומרי.

סעיף 31

אין להשתמש כלפי מוגנים בשום כפיה גופנית או מוסרית, ובפרט לשם השגת ידיעות מהם או מצד שלישי.

סעיף 32

בעלי האמנה מסכימים מפורש שכל אחד ואחד מהם אסור לו לנקוט שום אמצעי שיש בו כדי לגרום לסבלם הגופני או להשמדתם של המוגנים אשר בידם. איסור זה חל לא רק על רצח, עינויים, עונשי גוף, השחתת גוף וניסיונות רפואיים או מדעיים שאין הטיפול הרפואי במוגן מצריכם, אלא גם על שאר מעשי אכזריות, אם בידי סוכנים אזרחיים ואם בידי סוכנים צבאיים.

סעיף 33

שום מוגן לא ייענש על עבירה שלא עבר אותה בעצמו. עונשים קיבוציים וכן כל אמצעי הפחדה או השלטת טרור אסורים. הביזה אסורה. מעשי תגמול כלפי מוגנים ורכושם אסורים.

סעיף 34

לקיחת בני ערובה אסורה.

סימן ב' זרים בשטחו של אחד מבעלי הסכסוך

סעיף 35

מוגנים הרוצים לצאת את השטח, אם בראשית הסכסוך ואם בהמשכו, יהיו זכאים לעשות כן, חוץ מבמקרה שיציאתם היא בניגוד לטובתה הלאומית של המדינה. ההחלטה על בקשות יציאה תיקבע לפי הנוהל הסדיר הקיים, והיא תינתן במהירות האפשרית. מי שהתירו לו לצאת, רשאי להצטייד בכספים הדרושים למסעו ולקחת אתו חפצים ודברי שימוש אישיים בכמות המתקבלת על הדעת. סרבו לו לאדם כזה מתן רשות לצאת את השטח, יהיה זכאי לכך שבית משפט נאות או ועדה אדמיניסטרטיבית נאותה, שנתמנו לצורך זה על ידי המעצמה העוצרת, ישובו וידונו בסירוב בהקדם האפשרי. אם אין מניעה מטעמי ביטחון ואם אין התנגדות מצד האנשים הנוגעים בדבר, יש להמציא לנציגיה של המעצמה המגינה, לפי בקשתם, את נימוקי הסירוב לכל בקשת רשות לצאת מן השטח, ולמסור להם, במהירות האפשרית, את שמות כל האנשים שסירבו להם רשות יציאה.

סעיף 36

יציאות, שהתירו אותן לפי הסעיף הקודם, יבוצעו בתנאים מניחים את הדעת מבחינת הביטחון, ההיגיינה, התנאים הסיניטאריים והמזון. כל ההוצאות הכרוכות בהן, החל מנקודת היציאה בשטח המעצמה העוצרת, תישא בהן ארץ המטרה, או במקרה הארחה בארץ ניטרלית, - המעצמה שאזרחיה נהנים מכך. פרטיהם המעשיים של מסעות כאלה יסודרו, אם יהא צורך בכך, על ידי הסכמים מיוחדים בין המעצמות הנוגעות בדבר. האמור לעיל לא יפגע בהסכמים מיוחדים שיעשו בין בעלי הסכסוך בדבר החלפתם והשבתם של אזרחיהם שבידי האויב.

סעיף 37

מוגנים הכלואים עד לבירור משפטם או שנגזר עליהם עונש שכרוכה בו שלילת חירות, ינהגו בהם, בימי כליאתם, באורח אנושי. מיד לשחרורם, רשאים הם לבקש לצאת מן השטח בהתאם לסעיפים הקודמים.

סעיף 38

פרט לאמצעים מיוחדים שמותר לנקטם לפי האמנה הזאת, ובייחוד - לפי הסעיפים 27 ו- 41 שבה, יוסיפו להסדיר מבחינה עקרונית את מצבם של מוגנים לפי ההוראות בדבר זרים בימי שלום. על כל פנים, יענקו להם זכויות אלה:

1. תינתן להם האפשרות לקבל את הסיוע האישי או הקיבוצי שיישלח להם

; 2. אם מצב בריאותם ידרוש זאת, יקבלו טיפולו של רופא וטיפול בבית חולים באותה מידה שהם ניתנים לאזרחי המדינה הנוגעת בדבר

; 3. הם יורשו לנהוג לפי מנהגי דתם ולקבל סיוע רוחני מכוהני דתם

; (4) אם הם יושבים באזור הנתון במיוחד לסכנות מלחמה, תינתן להם הרשות לעבור מאותו אזור, במידה שהדבר ניתן לאזרחי המדינה הנוגעת בדבר

; (5) ילדים פחותים מבני חמש-עשרה שנה, נשים הרות ואמהות לילדים פחותים מבני שבע שנים, ייהנו מכל יחס העדפה באותה מידה, שנהנים ממנו אזרחי המדינה הנוגעת בדבר.

סעיף 39

מוגנים, שאיבדו, עקב המלחמה, את פרנסתם, תינתן להם ההזדמנות למצוא עבודה בשכר. ההזדמנות זו תהא שווה, מתוך כפיפות לשיקולי הביטחון ולהוראות סעיף 40, להזדמנות הניתנת לאזרחי המעצמה, שבשטחה הם נמצאים. נהג בעל הסכסוך כלפי מוגן בשיטות פיקוח הנוטלות ממנו את האפשרות לכלכל את עצמו, ובפרט, אם מנעו אדם כזה, מטעמי ביטחון, מלמצוא עבודה בשכר בתנאים הוגנים, ידאג אותו בעל הסכסוך לכלכלתו ולכלכלת התלויים בו. לעולם רשאים מוגנים לקבל קצבות מארץ מוצאם, מהמעצמה המגינה או מאגודות הסיוע המוזכרות בסעיף 30.

סעיף 40

מותר להכריח מוגנים לעבוד באותה המידה בלבד שמכריחים בה את אזרחי בעל הסכסוך, שבשטחו הם נמצאים. היו מוגנים אזרחי אויב, מותר להכריחם לעשות אותה עבודה בלבד הדרושה, בדרך כלל, לשם הבטחת הזנתו של בשר-ודם, סיפוק מחסה לו, הלבשתו, הובלתו ובריאותו ואשר אין לה כל קשר-מישרין לניהול פעולות מלחמה. במקרים המוזכרים בשתי הפסקות הקודמות ייהנו מוגנים, שהוכרחו לעבוד, מתנאי העבודה ומהבטחונות, שמהם נהנים העובדים מבין אזרחיה של אותה מדינה - בייחוד, בנוגע לשכר עבודה, לשעות עבודה, ללבוש ולציוד, להכשרה קודמת ולפיצויים בקשר לתאונות תעסוקה ולמחלות. עברו על ההוראות שלעיל, יורשו המוגנים להשתמש בזכות להגישה קובלנה בהתאם לסעיף 30.

סעיף 41

היתה המעצמה, שבידיה נמצאים מוגנים, סבורה, שאמצעי הפיקוח המוזכרים באמנה הזאת אינם מספיקים, לא תיזקק לאמצעי פיקוח חמורים יותר מאשר ייחוד מקום מגורים או מעצר בהתאם להוראות הסעיפים 42 ו- 43. בהנהיגה את ההוראות הפסקה השניה של סעיף 39 לגבי אנשים הנדרשים לעזוב את מקום מגוריהם הרגיל בתוקף החלטה המייחדת להם את מקום מגוריהם הרגיל בתוקף החלטה המייחדת להם מקום מגורים אחר, תהא המעצמה העוצרת מודרכת, ככל האפשר, לאור כללי הטיפול בעצירים המובאים בסימן ד' של חלק שלישי לאמנה הזאת.

סעיף 42

אין לצוות על עצירתם של מוגנים או על ייחוד מקום מגורים להם, אלא אם כן בטחונה של המעצמה העוצרת מצריך את הדבר לחלוטין. דרש אדם מרצונו הטוב, באמצעות נציגי המעצמה המגינה, לשימו במעצר, והיה מצבו מצריך את הדבר, ייעצר על ידי המעצמה שבידיה הוא נמצא.

סעיף 43

כל מוגן שהושם במעצר או שייחדו לו מקום מגורים, יהיה זכאי לכך, שבית משפט מתאים או ועדה מינהלית מתאימה, שיתמנו לתכלית זו על ידי המעצמה העוצרת, ידונו מחדש בפעולה זו בהקדם האפשרי. הוחלט לקיים את המעצר או את ייחוד מקום המגורים, ימשיכו בית המשפט, או הוועדה המינהלית, מתקופה לתקופה, ולפחות פעמיים בשנה, ליתן את דעתם בענין המוגן או המוגנת, על מנת להמתיק את ההחלטה הראשונה, אם הנסיבות ירשו זאת. אם אין התנגדות מצד המוגנים הנוגעים בדבר, תמסור המעצמה העוצרת למעצמה המגינה במהירות האפשרית, את שמות המוגנים, שנעצרו או שייחדו להם מקום מגורים, או ששוחררו ממעצרם או ממקום המגורים שייחדו להם. החלטות בתי המשפט או הוועדות, המוזכרים בפסקה הראשונה של סעיף זה, יימסרו אף הם, תוך כפיפות לתנאים אלה, במהירות האפשרית, למעצמה המגינה.

סעיף 44

בהנהיגה את אמצעי הפיקוח המוזכרים באמנה הזאת, לא תהא המעצמה המגינה נוהגת בפליטים, שאינם נהנים, למעשה, מחסות שום ממשלה, מנהג זרים אויבים אך ורק משום שייכותם להלכה למדינת אויב.

סעיף 45

מוגנים לא יועברו לרשות מעצמה שאינה מבעלי האמנה הזאת. הוראה זו לא תשמש בשום פנים מכשול להשבתם של מוגנים לארץ מולדתם או לחזרתם לארץ מגוריהם כתום פעולות האיבה. אין המעצמה העוצרת רשאית להעביר מוגנים אלא לרשותה של מעצמה מבעלי האמנה הזאת, ולאחר שנוכחה לדעת כי אותה מעצמה רוצה ויכולה להנהיג את האמנה הזאת. הועברו מוגנים בנסיבות כאלה, תהא האחריות להנהגת האמנה הזאת על המעצמה המקבלת אותם, כל זמן שהם בפיקוחה. אף על פי כן, אם אין מעצמה זו מבצעת את הוראות האמנה הזאת באחד העניינים החשובים, תנקוט המעצמה, שהעבירה את המוגנים, לאחר שקיבלה הודעה על כך מהמעצמה המגינה, אמצעים יעילים לתיקון המצב או תדרוש את החזרת המוגנים. חובה למלא אחרי דרישה כזאת. בשום פנים אין להעביר מוגן לארץ שבה יש לו סיבה לחשוש לרדיפות בשל השקפותיו המדיניות או הדתיות. הוראות הסעיף הזה לא ישמשו מכשול להסגרת מוגנים, הנאשמים בעבירות על החוק הפלילי הרגיל, בהתאם לאמנות הסגרה שנכרתו לפני פרוץ פעולות האיבה.

סעיף 46

אמצעי הגבלה שהנהיגום לגבי מוגנים יבוטלו, במידה שלא הוסרו לפני כן, בהקדם האפשרי לאחר תום פעולות האיבה. אמצעי הגבלה החלים על רכושם יבוטלו, בהתאם לחוקי המעצמה העוצרת, בהקדם האפשרי לאחר תום פעולות האיבה.

סימן ג' שטחים כבושים

סעיף 47

מוגנים הנמצאים בשטח כבוש, לא ישללו מהם בשום פנים ואופן את ההנאות מהאמנה הזאת, בגלל כל שינוי שהונהג, עקב הכיבוש, במוסדותיו או בממשלתו של השטח הכבוש, ולא בגלל כל הסכם שנעשה בין רשויות השטחים הכבושים ובין המעצמה הכובשת, ולא בגלל סיפוחו של השטח הכבוש - כולו או מקצתו - על ידי אותה מעצמה.

סעיף 48

מוגנים שאינם אזרחיה של המעצמה, ששטחה כבוש, רשאים להשתמש בזכות לצאת מאותו שטח, תוך כפיפות להוראות סעיף 35, והחלטות על כך יתקבלו בהתאם לנוהל שתקבע המעצמה הכובשת לפי הסעיף האמור.

סעיף 49

אסורה העברה בכפייה של מוגנים, יחידים או רבים, וכן אסור גירושם של מוגנים מתוך שטח כבוש אל שטחה של המעצמה הכובשת או אל שטחה של כל מדינה אחרת, כבוש או שאינו כבוש, יהיה המניע להם אשר יהיה. אף על פי כן, רשאית המעצמה הכובשת לקבל על עצמה את פינוי השלם או החלקי של אזור מסויים, אם בטחון האוכלוסייה או שיקולי הכרח צבאיים ידרשו זאת. פינוי כזה אסור לו שיגרור עקירתם של מוגנים מעבר לגבולות השטח הכבוש, אלא אם כן אי אפשר, מסיבות של ממש, למנוע את עקירתם. האנשים שפנו כן יוחזרו לבתיהם מיד לתום פעולות האיבה באותו שטח. המעצמה הכובשת, המקבלת על עצמה את ההעברות או הפינויים האלה, תדאג, במלוא מידת האפשרות המעשית, להספקת שיכון נאות שיקלוט את המוגנים, לביצוע ההעברה בתנאים מניחים את הדעת מבחינת ההיגיינה, הבריאות, הבטחון והתזונה, ולבלי לקרוע בני משפחה אחת זה מזה. יש להודיע למעצמה המגינה על כל העברה ופינוי מיד לביצועם. המעצמה הכובשת לא תעצור מוגנים באזור הנתון במיוחד לסכנות מלחמה, אלא אם כן בטחון האוכלוסייה או שיקולי הכרח צבאיים מחייבים זאת. המעצמה הכובשת לא תגרש ולא תעביר חלקים מאוכלוסייתה האזרחית שלה לשטח שכבוש על ידה.

סעיף 50

המעצמה הכובשת תקל, תוך שיתוף עם הרשויות הלאומית והמקומיות, על עבודתם התקינה של כל המוסדות המתמסרים לטיפול בילדים ולחינוכם. המעצמה הכובשת תנקוט את כל האמצעים הדרושים להקלת זיהוי ילדים ורישום הוריהם. היא לא תשנה בשום פנים את מעמדם האישי ולא תגייסם בפלוגות או בארגונים הכפופים למרותה. אם אין המוסדות המקומיים מספיקים לצורך זה, תתקין המעצמה הכובשת סידורים לכלכלתם ולחינוכם של ילדים שנתינתו או נקרעו מעם הוריהם עקב המלחמה, ושאינו ביכלתו של קרוב או ידיד לטפל בהם במידה מספקת, ואם אפשר, - תמסור את הדבר הזה בידי אנשים מבני ארצם ודתם ודוברי לשונם של ילדים כאלה.

אגף מיוחד של המשרד שיוקם בהתאם לסעיף 136, יהיה אחראי לנקיטת כל האמצעים הדרושים לזיהויים של ילדים, שזהותם מוטלת בספק, ותמיד יש לרשום את הפרטים המצויים בדבר הוריהם או שאר קרוביהם. המעצמה הכובשת לא תפריע להנהגת אמצעי-העדפה ביחס למזון, לטיפול רפואי ולהגנה בפני פעולות מלחמה שנקטו בהם לפני הכיבוש לטובת ילדים פחותים מבני חמש-עשרה שנה, לטובת נשים הרות ולטובת אמהות לילדים פחותים מבני שבע שנים.

סעיף 51

אסור לה למעצמה הכובשת להכריח מוגנים לשרת בכוחותיה המזוינים או בכוחות העזר שלה. כל לחץ או תעמולה, שמטרתם להבטיח התנדבות לצבא, אסורים. אסור לה למעצמה הכובשת להכריח מוגנים לעבוד, אלא אם כן הם קשישים מבני 18 שנה, ואף אז אפשר להכריחם לעשות רק עבודה הדרושה לצרכי צבא הכיבוש או לשירותי הציבור, או לתזונת אוכלוסייתו של השטח הכבוש, למתן מחסה לה, להלבשתה, להובלתה או לבריאותה. אין להכריח מוגנים לקבל על עצמם שום עבודה הגוררת התחייבות ליטול חלק בפעולות הצבא. אסור לה למעצמה הכובשת להכריח מוגנים להשתמש בכוח כדי לשמור על בטחון המיתקנים שבהם הם מבצעים עבודת כפייה. העבודה לא תבוצע אלא בשטח הכבוש, במקום בו נמצאים האנשים ששרותיהם נדרשו. כל אדם כזה יוחזק, כמידת האפשר, במקום עבודתו הרגיל. לעובדים ישולם שכר הוגן, והעבודה תותאם לכשרם הגופני והשכלי. התחיקה הנוהגת בארץ הכבושה בדבר תנאי עבודה, וערביות הנוגעות במיוחד לענינים כגון שכר, שעות עבודה, ציוד, הכשרה קודמת ופיצויים בעד תאונות עבודה ומחלות, יהיו נוהגות לגבי המוגנים שנלקחו לעבודה האמורה בסעיף זה. בשום פנים לא תביא אנגריה לידי גיוס עובדים לארגון בעל אופי צבאי או צבאי למחצה.

סעיף 52

שום חוזה, הסכם או תקנה לא יקפחו את זכותו של כל עובד, בין שהוא עובד מרצון ובין שהוא עובד מאונס, ובכל מקום שהוא, לפנות לנציגי המעצמה המגינה בבקשת התערבות מצד אותה מעצמה.

כל האמצעים שמטרתם ליצור אבטלה או להגביל את ההזדמנויות הניתנות לעובדים בשטח הכבוש, כדי להביאם לעבוד למען המעצמה הכובשת, אסורים.

סעיף 53

אסור למעצמה הכובשת להחריב נכסי מקרקעים או להשמיד נכסי מטלטלים השייכים ליחיד או לרבים או למדינה או לרשויות ציבוריות אחרות, או לארגונים חברתיים או שיתופיים, אלא אם כן היו פעולות צבאיות מחייבות לחלוטין את ההחרבה וההשמדה האלה.

סעיף 54

נמנעו פקידי ציבור או שופטים בשטחים הכבושים מלמלא את תפקידיהם מסיבות מצפון, אסור למעצמה הכובשת לשנות את מעמדם או להטיל עליהם סנקציות או לנקוט נגדם אמצעי כפייה באיזו דרך שהיא או להפלותם לרעה. אין איסור זה בא לפגוע בהטלת הפסקה השניה של סעיף 51, ואין הוא פוגע בזכותה של המעצמה הכובשת להדיח פקידי ציבור ממשרותיהם.

סעיף 55

שומה על המעצמה הכובשת להבטיח במלוא מידת האמצעים שברשותה את אספקת המזון והרפואות לאוכלוסייה; במיוחד שומה עליה למלא את מחסוריו של השטח הכבוש במזון, ברפואות ובשאר דברים, אם אין מקורותיו של השטח הכבוש מספיקים. אסור למעצמה הכובשת להחרים צרכי מזון, דברים או רפואות המצויים בשטח הכבוש, אלא לשימושם של כוחות הכיבוש ושל חבר המינהל, ואף אז רק לאחר שהובאו בחשבון צרכי האוכלוסייה האזרחית. תוך כפיפות להוראותיהן של אמנות בינלאומיות אחרות, תערוך המעצמה הכובשת סידורים להבטחת תשלום הוגן תמורת סחורה שהוחרמה. הרשות בידי המעצמה המגינה לבדוק בכל עת את מצב המזון והאספקה הרפואית בשטחים הכבושים, חוץ מבמקרה שצרכי צבא הכרחיים מחייבים הגבלות זמניות.

סעיף 56

שומה על המעצמה הכובשת להקים ולהבטיח במלוא מידת האמצעים שברשותה ותוך שיתוף פעולה עם הרשויות הלאומיות והמקומיות, את מוסדות הרפואה ושירותי בתי החולים, את הבריאות וההיגיינה הציבוריות בשטח הכבוש, ובמיוחד - להנהיג ולהפעיל את אמצעי-המגן ואמצעי-המנע הדרושים כנגד התפשטות של מחלות מידבקות ומגפות. העובדים הרפואיים על כל סוגיהם יורשו למלא את תפקידיהם. הוקמו בתי חולים חדשים בשטח כבוש, ואין הגופים המוסמכים של המדינה הכבושה פועלים שם, יעניקו להם הרשויות הכובשות, אם יהא צורך בכך, את ההכרה שנקבעה בסעיף 18. כיוצא בזה, יעניקו הרשויות הכובשות הכרה גם לחבר העובדים בבתי חולים 20 ו- 21. בהנהיגה ובהגשימה אמצעי בריאות והיגיינה, תביא המעצמה הכובשת בחשבון את רגישותה המוסרית והאתית של אוכלוסיית השטח הכבוש.

סעיף 57

המעצמה הכובשת רשאית לתפוס בתי חולים אזרחיים תפיסת עראי בלבד, ורק במקרים של הכרח דחוף, לשם טיפול בפצועים ובחולים מבין אנשי הצבא, ואף אז - בתנאי שנעשו סידורים נאותים בעוד מועד לטיפול בחולים ולריפויים ולסיפוק צרכי האשפוז של האוכלוסייה האזרחית. אסור להחרים את החומר ומחסני הרפואה של בתי החולים האזרחיים, כל זמן שהם דרושים לצרכי האוכלוסייה האזרחית.

סעיף 58

המעצמה הכובשת תרשה לכוהני דת להושיט עזרה רוחנית לבני עדתם.

כן תקבל המעצמה הכובשת משלוחי ספרים וחפצים הדרושים לצרכי דת ותקל על חלוקתם בשטח הכבוש.

סעיף 59

אם האוכלוסייה - כולה או מקצתה - של שטח כבוש אינה מקבלת אספקה בשיעור מספיק, תסכים המעצמה הכובשת לתכניות סיוע לטובת האוכלוסייה האמורה, ותקל על ביצוען בכל האמצעים העומדים לרשותה. תכליתן המיוחדת של תכניות אלה, שיוזמיהן יוכלו להיות מדינות או ארגונים הומניטאריים חסרי-פנייה, כגון הוועד הבינלאומי של הצלב האדום, תהיה אספקת משלוחי מזון, רפואות ומלבושים. כל בעלי האמנה יתירו את המעבר החפשי של המשלוחים האלה ויערבו להגנתם. אולם, מעצמה המעניקה מעבר חפשי למשלוחים בדרכם לשטח שכבוש על ידי יריבה, תהא זכאית לבדוק את המשלוחים,

להסדיר את מעברם בהתאם לזמנים ודרכים קבועים ולקבל מאת המעצמה המגינה ערובה המניחה את הדעת, שמשלוחים אלה ישמשו לסיועה של האוכלוסייה הנצרכת ולא לטובת המעצמה הכובשת.

סעיף 60

משלוחי סיוע לא יפטרו בשום פנים את המעצמה הכובשת מאחריותה לפי הסעיפים 55, 56 ו-59, ובשום דרך מן הדרכים לא תסטה המעצמה הכובשת משלוחי סיוע מתעודתם, אלא במקרים של צורך דחוף לטובת אוכלוסייתו של השטח הכבוש ובהסכמת המעצמה המגינה.

סעיף 61

חלוקת משלוחי הסיוע המוזכרים בסעיפים הקודמים תבוצע תוך שיתוף עם המעצמה המגינה ובהשגחתה. תפקיד זה אפשר להעבירו, לפי הסכם בין המעצמה הכובשת ובין המעצמה המגינה, גם למעצמה ניטרלית, לוועד הבינלאומי של הצלב האדום, או לכל גוף הומניטארי חסר-פנייה אחר. משלוחים אלה יהיו פטורים בשטח הכבוש מכל היטלים, מסים או מכס, חוץ מבמקרה שאלה יידרשו לטובת מצבו הכלכלי של השטח. המעצמה הכובשת תקל על חלוקתם המהירה של המשלוחים האלה. כל בעלי האמנה ישתדלו להתיר את מעברם והובלתם של משלוחי הסיוע האלה חינם אין כסף בדרכם לשטחים הכבושים.

סעיף 62

תוך כפיפות לשיקולי הכרח של בטחון, יתירו למוגנים בשטחים כבושים לקבל את משלוחי הסיוע האישיים שיישלחו להם.

סעיף 63

תוך כפיפות לאמצעים ארעיים בתור יוצאים מן הכלל שתטילם המעצמה הכובשת מטעמי בטחון דחופים:

(א) יוכלו האגודות הלאומיות המוכרות של הצלב האדום (הסהר האדום, האריה והשמש האדומים) להמשיך בפעולותיהן בהתאם לעקרונות הצלב האדום, כפי שהוגדרו בוועידותיו הבינלאומיות של הצלב האדום. אגודות סיוע אחרות יורשו להמשיך בפעולותיהן ההומאניות בתנאים דומים.

(ב) אין המעצמה הכובשת רשאית לדרוש חילופי-גברא או שינויים במבנן של האגודות האלה שיש בהם כדי לפגוע לרעה בפעולותיהן האמורות לעיל. אותם העקרונות יחולו על פעולותיהם וחבר עובדיהם של ארגונים מיוחדים משוללי אופי צבאי, הקיימים כבר או העתידים לקום, על מנת להבטיח את תנאי מחייתה של האוכלוסייה האזרחית על ידי קיום השירותים האזרחיים לתועלת הכלל, על ידי חלוקת הסיוע ועל ידי ארגון ההצלה.

סעיף 64

חוקי הענשין של השטח הכבוש יעמדו בתקפם, אלא שהמעצמה הכובשת רשאית לבטלם או להפקיעם הפקעת עראי מקום שהם מהווים איום על בטחונה או מכשול להטלת האמנה הזאת. תוך כפיפות לשיקול האחרון ולצורך בהבטחת קיומו היעיל של הדין, ימשיכו בתי הדין של השטח הכבוש בתפקידיהם לגבי כל העבירות שבגדר החוקים האמורים. אולם המעצמה הכובשת רשאית להטיל על אוכלוסייתו של השטח הכבוש הוראות שיש בהן הכרח כדי לאפשר למעצמה הכובשת לקיים את הממשל התקין של השטח ולדאוג לבטחונה של המעצמה הכובשת, לבטחון אנשי כוחות הכיבוש ורכושם או לבטחון מינהלת הכיבוש, לבטחון המוסדות וקווי התחבורה שהם משתמשים בהם.

סעיף 65

הוראות-הענשין שחוקה המעצמה הכובשת לא ייכנסו לתקפן לפני שפורסמו והובאו לידיעת התושבים בלשונם הם. הוראות כאלה לא יינתן להם תוקף למפרע.

סעיף 66

עברו על הוראות העונשין שפרסמה המעצמה הכובשת, בתוקף הפסקה השניה של סעיף 64, רשאית המעצמה הכובשת למסור את הנאשם לבתי המשפט הצבאיים והבלתי מדיניים שלה, שהוקמו כהלכה, בתנאי שבתי המשפט האלה ישבו בשטח הכבוש. רצוי שאף בתי המשפט לערעורים ישבו בשטח הכבוש.

סעיף 67

בתי המשפט לא ידונו אלא לפי הוראות החוק שהיו נוהגות לפני העבירה המתאימות לעקרונות הכלליים של החוק, וביחוד לעקרון שמידת העונש תהא שקולה כנגד מידת העבירה. עליהם להתחשב בעובדה שהנאשם אינו אזרח המעצמה הכובשת.

סעיף 68

מוגנים העוברים עבירה שמטרתה האחת והיחידה היא להזיק למעצמה הכובשת, אלא שאין בה משום התנקשות בחייהם או פגיעה בגופם של אנשי כוחות הכיבוש או אנשי מינהל הכיבוש, וגם לא משום סכנה קיבוצית חמורה לצבא הכיבוש או למינהלת הכיבוש, ואינה גורמת נזק רציני לרכושם של כוחות הכיבוש או מינהל הכיבוש או למיתקנים שהם משתמשים בהם, יהיו צפויים למעצר או למאסר רגיל, בתנאי שתקופת המעצר או המאסר תהא שקולה כנגד העבירה שבוצעה. יתר על כן, מעצר או מאסר על עבירות כאלה יהא האמצעי היחידי שינהגו בו לשלילת חירותם של מוגנים. בתי המשפט האמורים בסעיף 66 של האמנה הזאת רשאים להמיר, לפי שיקול דעתם, עונש מאסר בעונש מעצר לאותה תקופה. הוראות העונשין שפרסמה המעצמה הכובשת בהתאם לסעיפים 64 ו-65, יכולות להטיל עונש מיתה על מוגן רק כשהוא אשם בריגול, במעשי חבלה חמורים במתקניה הצבאיים של המעצמה הכובשת או בעבירות שבוצעו בכוונה וגרמו למות בן אדם או בני אדם, בתנאי שעבירות כאלה דינן מיתה לפי החוק שהיה בתקפו בשטח הכבוש לפני תחילת הכיבוש. לא ייחרץ דינו של מוגן למיתה, אלא אם כן הופנתה דעת בית המשפט במיוחד לעבודה שהואיל ואין הנאשם אזרח המעצמה הכובשת, אין הוא קשור בה בשום חובת אמונים. על כל פנים לא ייחרץ דינו של מוגן למיתה, אם היה פחות מבן 18 שנה בעת העבירה.

סעיף 69

בכל המקרים ינכו למוגן הנאשם בעבירה את התקופה שהיה אסור בה עד למשפט או לעונש מכל תקופת מאסר שפסקו לו.

סעיף 70

המעצמה הכובשת לא תאסור מוגנים, לא תביאם לדין, ולא תחייבם בדין על מעשים שנעשו או דעות שהובעו לפני הכיבוש או במשך הפסקה זמנית שחלה בו, פרט להפרת חוקי המלחמה ומנהגיה. אזרחי המעצמה הכובשת, שלפני פרוץ פעולות האיבה ביקשו להם מפלט בשטח המדינה הכבושה, לא ייאסרו, לא יובאו לדין ולא יחויבו בדין, ואף לא יגורשו מהשטח הכבוש, אלא על עבירות שבוצעו לאחר פרוץ פעולות האיבה או על עבירות נגד החוק המקובל שבוצעו לפני פרוץ פעולות האיבה ואשר לפי חוק המדינה הכבושה היו מצדיקות את הסגרת העברייני בימי שלום.

סעיף 71

בתי המשפט המוסמכים של המעצמה הכובשת לא יחרצו שום גזר דין אלא לאחר שפיטה סדירה. הנאשמים, הנתבעים לדין על ידי המעצמה הכובשת, יקבלו מיד הודעה בכתב, בלשון המובנת להם, על פרטי ההאשמות, שהוגשו נגדם, ויובאו לדין במהירות האפשרית. המעצמה המגינה תקבל הודעה על כל המשפטים שפתחה בהם המעצמה הכובשת נגד מוגנים בשל האשמות שכרוך בהן עונש מיתה או מסר לשנתיים או ליותר מכן; יש לאפשר לה לקבל בכל עת ידיעות על מצב המשפטים האלה; מלבד זאת, תהא המעצמה המגינה זכאית לקבל, לפי בקשתה, את כל הפרטים על משפטים אלה ועל משפטים אחרים שפתחה בהם המעצמה הכובשת נגד מוגנים. ההודעה למעצמה המגינה, כפי שנקבע בפסקה השניה לעיל, תישלח מיד, ועל כל פנים תגיע למעצמה המגינה שלושה שבועות לפני תאריך השמיעה הראשונה. אין להמשיך בבירור המשפט אלא אם כן הוגשה, עם פתיחתו, עדות שהוראות הסעיף הזה קוימו במילואן. ההודעה תכלול את הפרטים הבאים:

(א) תיאור הנאשם;

(ב) מקום המגורים או המעצר;

(ג) פירוט ההאשמה או ההאשמות בהזכרת הוראות חוק-הענשין, שלפיהן הובאה ההאשמה;

(ד) שם בית המשפט שישפוט בעניין;

(ה) מקומה ותאריכה של השמיעה הראשונה.

סעיף 72

הזכות בידי הנאשמים להביא הוכחות להגנתם, ובמיוחד יהיו רשאים להזמין עדים. הם יהיו זכאים להסתייע בעורך דין מוסמך, שהם עצמם יבחרו בו, והוא יוכל לבקר אצלם באין מפריע וייהנה מההקלות הדרושות להכנת ההגנה. לא בחר הנאשם בסניגור, רשאית המעצמה המגינה להעמיד לו עורך דין. הובאה נגד הנאשם האשמה חמורה, ואין המעצמה המגינה פועלת, הרי אם יסכים לכך הנאשם, תעמיד לו המעצמה הכובשת עורך דין. גם במשך החקירה המוקדמת וגם בשעת השמיעה בבית המשפט ייעזרו הנאשמים על ידי מתורגמן, אם לא שויתרו מרצונם על עזרה כזאת. הזכות בידם בכל עת להתנגד למתורגמן ולבקש אחר תחתיו.

סעיף 73

נתחייב אדם בדין, תהיה לו זכות הערעור שנקבעה בחוקים שבית המשפט נוהג לפיהם. יש להודיע לו את כל הפרטים בדבר זכותו לערער או להגיש בקשה ובדבר המועד שבו הוא רשאי לעשות כן. הנוהל הפלילי שנקבע בסימן זה יחול - במידה שהוא עשוי לחול - על ערעורים. אם החוקים, שלפיהם נהג בית המשפט, אינם קובעים אפשרות של ערעור, תהיה לחייב בדין הזכות להגיש לרשות המוסמכת של המעצמה הכובשת בקשה נגד המסקנות ופסק הדין.

סעיף 74

נציגי המעצמה המגינה יהיו זכאים להיות נוכחים בשפיטתו של כל מוגן, חוץ במקרה שהוחלט, כאמצעי יוצא מן הכלל, לברר את המשפט בדלתיים סגורות לטובת בטחונה של המעצמה הכובשת. במקרה זה תודיע זו על כך למעצמה המגינה. הודעה על תאריכה ומקומה של השפיטה תישלח למעצמה המגינה.

כל דין מוות או עונש מאסר לשנתיים או ליותר מכן, יש למסור עליו הודעה למעצמה המגינה במהירות האפשרית ויש לציין בהודעה את הנימוקים המתאימים. ההודעה תסתמך על ההודעה שנמסרה לפי סעיף 71, ובמקרה של פסק דין של מאסר - תפרש ההודעה את מקום ריצוי העונש. רשימת פסקי דין, מחוץ לאלה האמורים לעיל, תתנהל על ידי בית הדין ותהא פתוחה לבקורת בפני נציגי המעצמה המגינה. ניתן פסק דין שכרוך בו עונש מיתה או עונש מאסר לשנתיים או ליותר מכן, אין מתחילים למנות את המועד שנקבע לערעור עד שלא קיבלה המעצמה המגינה הודעה על פסק הדין.

סעיף 75

בשום מקרה אין לשלול מנידונים למיתה את הזכות להגיש בקשת חנינה. לא יוצא לפועל שום דין מוות עד שלא עברו ששה חדשים, לפחות, מיום שקיבלה המעצמה המגינה את ההודעה על פסק הדין הסופי המקיים את דין המוות או על הצו הדוחה את החנינה. תקופת ששת החדשים שנקבעה בזה להשהיית דין מוות, אפשר להפחיתה במקרים בודדים בנסיבות דחק חמורות, שכרוך בהן איום מאורגן על בטחונם של המעצמה הכובשת או כוחותיה, ובלבד שתמיד יודיעו למעצמה המגינה על הפחתה זאת ויתנו לה שהות ואפשרות מספקת להגיש לרשויות הכיבוש המוסמכות את עצמותיה בנוגע לדיני מוות אלה.

סעיף 76

מוגנים שנאשמו בעבירות ייעצרו בארץ הכבושה, ואם נתחייבו בדין, ירצו את ענשם שם. אם אפשר, יבדילום מיתר העצירים, והם יהנו מתנאי מזון והיגיינה שיהא בהם כדי לשמור על מצב בריאותם הטוב ושיהיו לפחות שווים לתנאים הקיימים בבתי הסוהר של הארץ הכבושה. הם יקבלו את הטיפול הרפואי שידרוש מצב בריאותם. כן יהיו זכאים לקבל את העזרה הרוחנית שידרשו. נשים ייכלאו במקומות

נבדלים ויהיו נתונות להשגחתן הישירה של נשים. תשומת לב ראויה תוקדש לטיפול המיוחד המגיע לקטנים. מוגנים שנעצרו יהיו זכאים לביקורם של שליחי המעצמה המגינה והועד הבינלאומי של הצלב האדום, בהתאם להוראות סעיף 143. אנשים כאלה יהיו זכאים לקבל לפחות חבילת סיוע אחת לחודש.

סעיף 77

מוגנים, שנאשמו בעבירות או נתחייבו בדין על ידי בתי המשפט בשטח הכבוש, יוסגרו, כתום הכיבוש, עם הרשומות הנוגעות להם, לרשויות השטח המשוחרר.

סעיף 78

היתה המעצמה הכובשת סבורה שיש צורך, מטעמי הכרח של בטחון, לנקוט אמצעי בטחון כלפי מוגנים, רשאית היא, לכל היותר, לייחד להם מקום מגורים או לעצרם. החלטות בנוגע לייחוד מקום מגורים או למעצר, כאמור לעיל, יתקבלו לפי נוהל סדיר שתקבע המעצמה הכובשת בהתאם להוראות האמנה הזאת. נוהל זה יכלול את זכות הערעור של הצדדים הנוגעים בדבר. החלטות על ערעורים יינתנו בהקדם האפשרי. אושרו ההחלטות, הן יהיו נתונות, מתקופה לתקופה, ואם אפשר - כל שישה חדשים, - לעיון מחודש מטעם גוף מוסמך שיוקם על ידי המעצמה האמורה. מוגנים שייחדו להם מקום מגורים ושנדרשו, איפוא, לעזוב את בתיהם, ייהנו ממלוא היתרון של סעיף 39 לאמנה זאת.

סימן ד' תקנות בדבר הטיפול בעצירים

פרק ראשון הוראות כלליות

סעיף 79

בעלי הסכך לא יעצרו מוגנים אלא בהתאם להוראות הסעיפים 41, 42, 43, 68 ו- 78.

סעיף 80

עצירים יקיימו בידם את מלוא מעמדם האזרחי ואת זכויות הלואי המתיישבות עם מעמדם.

סעיף 81

בעלי סכסוך העוצרים מוגנים חייבים לדאוג לכלכלתם ללא תשלום וגם להעניק להם את הטיפול הרפואי הדרוש למצב בריאותם. לא ינכו מן הקצבות, המשכורות או סכומי האשראי המגיעים לעצירים שום סכום לכיסוי ההוצאות האלה. המעצמה העוצרת תדאג לתמיכת התלויים בעצירים, אם התלויים בהם משוללים אמצעי קיום מספיקים או אם אין באפשרותם להתפרנס.

סעיף 82

המעצמה העוצרת תשכן את העצירים, כמידת האפשר, לפי אזרחותם, שפתם ומנהגייהם. עצירים, שהם אזרחי ארץ אחת, לא יופרדו רק מפני ששפותיהם שונות. במשך כל תקופת המעצר, ישוכנו בני משפחה אחת, ובפרט הורים ובנים, במקום מעצר אחד, חוץ במקרה שיש צורך להפריד ביניהם הפרדת עראי, מתוך נימוקי העבדה או בריאות, או לצרכי הטלת הוראות פרק תשיעי של הסימן הזה. עצירים רשאים לבקש שבניהם שנעזבו לנפשם, ללא השגחת הורים, ייעצרו עמהם. עצירים מבני משפחה אחת יאוכסנו, כל אימת שאפשר, באותו בנין, ויוקצה להם שיכון נבדל מעצירים אחרים, ויקלו עליהם לנהל חיי משפחה נאותים.

פרק שני מקומות מעצר

סעיף 83

המעצמה העוצרת לא תקים מקומות מעצר באזורים הנתונים במיוחד לסכנות מלחמה. המעצמה העוצרת תמסור למעצמות האויב, באמצעות המעצמות המגינות, את כל הידיעות המועילות בדבר מצבם הגיאוגרפי של מקומות המעצר. כל אימת ששיקולים צבאיים ירשו זאת, יסומנו מחנות מעצר

באותיות IC, שיושמו באופן שייראו ברור ביום ממרומי האויר. אולם, המעצמות הנוגעות בדבר רשאיות להסכים ביניהן על כל שיטת סימון אחרת. שום מקום, שאינו מחנה מעצר, לא יסומן בתור מקום כזה.

סעיף 84

עצירים ישוכנו וינוהלו במפורד משבויי מלחמה ומאנשים שניטלה מהם חירותם מכל סיבה אחרת.

סעיף 85

המעצמה העוצרת חייבת לנקוט את כל האמצעים הדרושים והאפשריים כדי להבטיח שמוגנים ישוכנו מראשית המעצר בבנינים ובמחנות המשמשים ערובה מלאה, ככל האפשר, להיגיינה ובריאות, ומספקים הגנה יעילה בפני חומרות האקלים והשפעות המלחמה. מקומות המעצר לא יימצאו בשום פנים באזורים בלתי בריאים או במחוזות שאקלימם מזיק לעצירים. כל אימת שמקום מעצרו הזמני של מוגן הוא באזור בלתי בריא או אקלימו מזיק לבריאותו, יועבר בכל המהירות שירשו הנסיבות, למקום מעצר מתאים יותר. המקומות יהיו מוגנים לחלוטין בפני רטיבות והיו מוסקים ומוארים למדי, ביחוד בין שעת בין-הערביים עד לשעת כיבוי האורות. מקומות השינה יהיו מרווחים למדי ומאווררים היטב, ולעצירים ינתנו כלי מיטה מתאימים ושמיכות די צרכם, תוך התחשבות באקלים, ובגילם, במינם ובמצב בריאותם של העצירים. יומם ולילה יעמדו לשימוש העצירים נוחיות סניטאריות לפי כללי ההיגיינה, ויוחזקו תמיד במצב של נקיין. יש לספק להם מים וסבון די הצורך לרחיצתם היום-יומית ולכביסת לבניהם הפרטיים, וליתן להם לצורך זה את המיתקנים וההקלות הדרושים. גם מקלחות או אמבטיות יהיו מצויות לשימושם. יש ליתן להם את הזמן הדרוש לרחצה ולעבודת הנקיין. כל אימת שיש צורך, כאמצעי ארעי ויוצא מן הכלל, לשכן עצירות במקום מעצרם של גברים שאינם בני משפחתן, חובה לספק להן מקומות שינה נבדלים ונוחות סניטאריות נבדלת לשימושן.

סעיף 86

המעצמה העוצרת תעמיד לרשות העצירים, בני כל דת שהיא, מקומות מתאימים לקיום פולחנם.

סעיף 87

בכל מקום מעצר יותקנו מזנונים, אם לא שקיימים סידורים נאותים אחרים. מטרתם לאפשר לעצירים לקנות במחירים, שלא יעלו על מחירי השוק המקומי, צרכי מזון ודברי שימוש יום-יומי, לרבות סבון וטבק, שיש בהם כדי להיטיב את שלומם ורווחתם. הרווחים מהמזנונים יועברו לזכות קרן סעד שתוקם בכל מקום מעצר ותנוהל לטובת עצירי אותו מקום. ועד העצירים, שנקבע בסעיף 102, זכאי לבדוק את הנהלת המזנונים ואת הנהלת הקרן האמורה.

נסגר מקום מעצר, תועבר יתרת קרן הסעד לקרן הסעד של מקום מעצר המשמש לעצירים בעלי אותה אזרחות. או - באין מקום כזה - לקרן סעד מרכזית שתנוהל לטובת כל העצירים שנשארו בידי המעצמה העוצרת. במקרה שחרור כללי, יישמרו הרווחים האמורים תחת ידה של המעצמה העוצרת; אם אין הסכם אחר בין המעצמות הנוגעות בדבר.

סעיף 88

בכל מקומות מעצר הנתונים להתקפות מן האוויר ולסכנות מלחמה אחרות, יתקינו מקלטים שיהא במספרם ובמבנם כדי להבטיח את ההגנה הדרושה. במקרה אזעקה, יהא באפשרותם של העצירים, פרט לעצירים שיישארו להגן על מקומותיהם מפני הסכנות האמורות, להיכנס למקלטים כאלה במהירות האפשרית. כל אמצעי הגנה שנקטו לטובת האוכלוסייה, יהיו נקוטים גם לגבי העצירים. יש לנקוט במקומות מעצר את כל אמצעי הזהירות המתאימים מפני סכנת שריפה.

פרק שלישי מזון ומלבושים

סעיף 89

מנות המזון היום-יומיות לעצירים יהיו מספיקות, מבחינת כמותן, איכותן ורבותנותן, לשמירת בריאותם של העצירים ומניעת התפתחותם של מיחושים מחסרון תזונה. כן יש להתחשב בתזונה, שרגילים בה

העצירים. לעצירים יסופקו גם האמצעים שבעזרתם יוכלו להכין לעצמם מאכל נוסף מהנמצא ברשותם. יש לספק לעצירים מי-שתיה במידה מספקת. מותר להם להשתמש בטבק.

עצירים עובדים יקבלו מנות נוספות בשיעור יחסי למהות עבודתם. לנשים הרות ומיניקות ולילדים פחותים מבני חמש-עשרה שנה יינתן מזון נוסף בשיעור יחסי לצרכיהם הגופניים.

סעיף 90

משנלקחים עצירים למעצר, יינתנו להם כל האפשרויות להצטייד בצרכי הלבשה והנעלה ובמערכת הלבנים הדרושים, ולהשיג אחר כך אספקה נוספת, אם יהא צורך בדבר. לא היו לעצירים מלבושים מספיקים מבחינת האקלים, ואין בידם להשיגם, תספקם להם המעצמה העוצרת חנם אין כסף. המלבושים שהמעצמה העוצרת תספק לעצירים והסימנים החיצוניים שבמלבושיהם לא יהא בהם משום בזיון והתקלסות. עובדים יקבלו בגדי עבודה מתאימים, לרבות מלבושי-מגן, כל אימת שטיב עבודתם ידרוש זאת.

פרק רביעי היגיינה וטיפול רפואי

סעיף 91

כל מקום מעצר יהא לו בית חולים מתאים, בהנהלת רופא מוסמך, שבו יקבלו העצירים את הטיפול הדרוש ואת התזונה הנאותה. לנגועים במחלות מידבקות או לחולי-רוח יוקצו תאי בידוד. יולדות ועצירים הסובלים ממחלה אנושה או שמצבם דורש ריפוי מיוחד, ניתוח או טיפול בבית חולים, חובה להכניסם לכל מוסד, שבו יוכלו לקבל ריפוי ויינתן להם טיפול שאינו נופל מהטיפול הניתן לאוכלוסיה בכללה. רצוי שהטיפול בעצירים יהיה בידי חבר עובדים רפואיים המשתייכים לאזרחותם של העצירים. אין למנוע עצירים מלהתיצב לבדיקה בפני הרשויות הרפואיות. כל עציר שקיבל טיפול, יתנו לו הרשויות הרפואיות של המעצמה העוצרת תעודה רשמית שתציין את מהות מחלתו או פצעו, זמן הטיפול בו וטיב הטיפול. העתק מתעודה זו יישלח לסוכנות המרכזית האמורה בסעיף 140. טיפול, לרבות אספקת המכשירים הדרושים לשמירת בריאותם של עצירים, וביחוד שיניים תותבות ואביזרים מלאכותיים אחרים ומשקפיים, יינתנו לעצירים חנם אין כסף.

סעיף 92

בקורת רפואית של עצירים תיערך לפחות אחת בחודש. תכליתה המיוחדת להשגיח על בריאותם הכללית, תזונתם ונקיונם של העצירים ולגלות מחלות מידבקות, וביחוד - שחפת, מלריה ומחלות מין. בקרות כזו תכלול במיוחד בדיקת משקלו של כל עציר ועציר, ולפחות אחת בשנה - בדיקה רדיוסקופית.

פרק חמישי פעולות דתיות, אינטלקטואליות וגופניות

סעיף 93

עצירים יהנו מחופש פעולה מלא בפולחנם, לרבות השתתפות בטקס תפילותיהם, ובלבד שיקיימו את המשמעת השגרתית שנקבעה על ידי הרשויות העוצרות. כוהני דת עצירים יהיו רשאים לכהן בפני בני עדתם באין מפריע. לתכלית זו תבטיח המעצמה העוצרת שיחולקו במידה הוגנת בין מקומות המעצר שעציריהם דוברים את לשונם ונמנים על בני דתם. היה מספרם של כוהני דת כאלה קטן מדי, תתן להם המעצמה העוצרת את ההקלות הדרושות, לרבות אמצעי תחבורה, כדי לעבור ממקום למקום, והם יהיו מורשים לבקר אצל העצירים השוכבים בבית חולים. הרשות בידי כוהני דת להחליף מכתבים עם הרשויות הדתיות בארץ המעצר, וכמידת האפשר - עם ארגונים דתיים בינלאומיים של בני אמונתם בעניינים הנוגעים לכהונתם. החלפת מכתבים כזאת לא יהיו רואים אותה כחלק מהמכסה האמורה בסעיף 107. אולם היא תהיה כפופה להוראות סעיף 112. לא ניתנה לעצירים עזרת כוהני דתם, או היו אלה מעטים מדי, רשאיות הרשויות הדתיות המקומיות מבני אותה אמונה למנות, בהסכמת המעצמה העוצרת, כוהן דת מבני אמונת העצירים, או, אם אפשר מבחינה עדתית, - כוהן של דת דומה לה או אדם חילוני מוסמך. האחרון יהנה מההקלות המוענקות לכהונה הדתית שקיבל עליו. אנשים, שנתמנו כך, יקיימו את כל תקנות המשמעת והבטחון שהתקינה המעצמה העוצרת.

סעיף 94

המעצמה העוצרת תעודד פעולות השכלה, חינוך ובידור, ספורט ומשחקים בין העצירים, והברירה בידם ליטול או לא ליטול חלק בהן. היא תנקוט את כל האמצעים האפשריים לשם הבטחת ביצוען, וביחוד - על ידי סיפוק מקומות נאותים. לעצירים יינתנו כל ההקלות האפשריות להמשכת לימודיהם או ללימוד מקצועות חדשים. יש לדאוג לחינוך הילדים ובני הנעורים; הם יורשו לבקר בבתי ספר - אם בתחומי מקום המעצר ואם מחוצה לו. לעצירים יינתנו הזדמנויות לתרגילי גוף, ספורט ומשחקים תחת כיפת השמים. לתכלית זו יוקצו בכל מקומות המעצר שטחים פתוחים במידה מספקת. יש לייחד משחקים לילדים ולבני הנעורים.

סעיף 95

המעצמה העוצרת לא תעביד עצירים כפועלים, אלא אם ירצו בכך, ועל כל פנים אסורות עבודות אלה: עבודה שאילו כפוח על מוגן, שאינו במעצר, היה בה משום הפרת הסעיפים 40 או 51 של האמנה הזאת, ועבודה שיש בה משום השפלה או בזיון. כתום תקופת עבודה של ששה שבועות, הרשות בידי העצירים להפסיק את עבודתם בכל עת, ובלבד שימסרו הודעה על כך שמונה ימים מראש. הוראות אלו אינן פוגעות בזכותה של המעצמה העוצרת להעביד במקצועם רופאים, רופאי שיניים ושאר עובדים רפואיים מבין העצירים לטובת חבריהם העצירים או להעביד עצירים במקומות המעצר בעבודות המינהל ובעבודות ההחזקה ולהקצותם לעבודה במטבחים או בתפקידי בית אחרים, או לדרוש מאנשים כאלה לקבל על עצמם תפקידים הקשורים בהגנת עצירים מהפצצה מן האויר או מסיכונים מלחמה אחרים. אולם, שום עציר לא יידרש למלא תפקידים, שלדעת רופא ממשלתי פסול הוא להם מבחינה גופנית. המעצמה העוצרת תיטול על עצמה את כל האחריות לכל תנאי העבודה, לטיפול הרפואי, לתשלום השכר ולכך שכל העצירים המועבדים יקבלו פיצויים בקשר לתאונות עבודה ומחלות. קני המידה שייקבעו לתנאי העבודה האמורים ולפיצויים יהיו בהתאם לחוקים ולתקנות הלאומיים ולנוהג הקיים; הן לא יהיו בשום פנים פחותות מאלה הנוהגות בעבודה מאותה מהות באותו מחוז. שכר עבודה שנעשתה ייקבע על בסיס של יושר בהסכמים מיוחדים בין העצירים ובין המעצמה העוצרת, ואם יתעורר הצורך - ביניהם ובין מעבידים שאינם המעצמה העוצרת, ותוך התחשבות ראויה בהתחייבות המעצמה העוצרת לדאוג לכלכלת העצירים חנינם אין כסף ולטיפול הרפואי שידרוש מצב בריאותם. עצירים שהוקצו הקצאת קבע לסוגי העבודה המוזכרים בפסקה השלישית של הסעיף הזה, תשלם להם המעצמה העוצרת שכר עבודה הוגן. תנאי העבודה ודרגת הפיצויים בעד תאונות עבודה ומחלות עבודה של עצירים שהוקצו כך לא יהיו גרועים מן התנאים הנוהגים בעבודה מאותה מהות באותו מחוז.

סעיף 96

כל פלוגות העבודה ישארו חלק ממקום המעצר ויהיו תלויות בו. הרשויות המוסמכות של המעצמה העוצרת ומפקד מקום המעצר יהיו אחראים לקיום הוראות האמנה הזאת בפלוגת העבודה. המפקד ינהל רשימה עדכנית של פלוגות העבודה הכפופות למרותו וישלחנה לשליחי המעצמה המגינה, לוועד הבינלאומי של הצלב האדום ולשאר ארגונים הומינטריים הרשאים לבקר במקומות המעצר.

פרק שישי רכוש אישי ומקורות כספיים

סעיף 97

מותר לעצירים להחזיק בחפצים בעלי שימוש אישי. כספים, שיקים, ניירות ערך וכו', ודברי ערך שברשותם לא יילקחו מהם, אלא בהתאם לנוהל מקובל, ויש לתת להם קבלות מפורטות על כך. הסכומים ישולמו לחשבונם של כל עציר כאמור בסעיף 98. אין להחליף סכומים אלה בשום מטבע אחר, אלא אם כן החוק הנוהג בשטח מעצרו של בעליהם מחייב את הדבר, או אם הסכים לכך העציר. אין ליטול מעצירים חפצים, שערכם הוא, בעיקר, אישי או מקורו ברגש. חיפוש בעצירה לא ייערך אלא על ידי אשה. עם שחרור העצירים או עם השבתם למולדתם יחזירו להם את כל החפצים, הכספים או שאר דברי הערך שנלקחו מהם בשעת מעצרו, והם יקבלו בכסף יתרת כל סכום לזכות חשבונתיהם שהתנהלו בהתאם לסעיף 98, פרט לחפצים או לסכומים, שהמעצמה העוצרת עיכבה אותם תחת ידה, בתוקף חוקיה הקיימים. עוכבה החזרת רכושו של עציר, כאמור, יקבל בעלו קבלה מפורטת. תעודות משפחה או תעודות זיהוי שברשות העצירים לא יילקחו מהם בלי מסירת קבלה. לעולם אין משאירים עצירים ללא תעודות זיהוי. לא היו להם תעודות כאלה, יינתנו להם תעודות מיוחדות שייערכו על ידי הרשויות העוצרות וישמשו להם כניירות זיהוי עד סוף מעצרו. עצירים רשאים לשאת אתם סכום כסף מסוים, אם במזמנים ואם בצורת תלושי קניה, כדי שיוכלו לערוך קניות.

סעיף 98

כל העצירים יקבלו בקביעות קצבות מספיקות שיאפשרו להם לקנות סחורה וחפצים כגון טבק, צרכי רחצה וכו'. קצבות אלה יכולות להיות בצורת אשראי או תלושי קניות. מלבד זאת, רשאים עצירים לקבל קצבות מהמעצמה שלה הם חייבים אמונים, מהמעצמות המגינות, מהארגונים הרשאים לסייע להם, או ממשפחותיהם, וכן את ההכנסה מרכושם לפי חוקי המעצמה העוצרת. סכום הקצבות שתעניק המעצמה שלה הם חייבים אמונים, יהיה שווה לגבי כל סוג של עצירים (תשושים, חולים, נשים הרות וכו'), אבל לא יוקצב על ידי המעצמה ההיא ולא יחולק על ידי המעצמה העוצרת על יסוד הפלייה לרעה בין העצירים, האסורה לפי סעיף 27 של האמנה הזאת. המעצמה העוצרת תפתח לזכות כל עציר ועציר חשבון סדיר שלזכותו ייזקפו הקצבות המוזכרות בסעיף הזה, השכר שהרוויח והסכומים שקיבל, בצירוף אותם סכומים שנלקחו ממנו והמצויים לפי החוק הקיים בשטח מעצרו. יש להעניק לעצירים את כל ההקלות המתאימות עם החוק הקיים באותו השטח בקשר למשלוח כספים למשפחותיהם ולאנשים אחרים התלויים בהם. הם רשאים למשוך מחשבונותיהם את הסכומים הדרושים להוצאותיהם הפרטיות בשיעור שנקבע על ידי המעצמה העוצרת. יש ליתן להם בכל עת ובכל שעה את ההקלות ההוגנות לשם בדיקת חשבונותיהם וקבלת העתקים מהם. דין-וחשבון על כספיהם יומצא, לפי בקשה, לידי המעצמה המגינה, והוא יתלווה לעציר במקרה העברתו.

פרק שביעי מינהל ומשמעת

סעיף 99

כל מקום מעצר יהיה נתון לסמכותו של קצין אחראי שייבחר מבין כוחות הצבא הסדירים או מתוך המינהל האזרחי הסדיר של המעצמה העוצרת. ברשותו של הקצין הממונה על מקום המעצר צריך להיות העתק מהאמנה הזאת בשפה הרשמית - או באחת השפות הרשמיות - של ארצו, והוא יהיה אחראי להנהגתה. הפקידים המפקחים על העצירים יקבלו הדרכה בהוראות האמנה הזאת ובאמצעי המינהל שנקטו כדי להבטיח את הנהגתה. נוסח האמנה הזאת ונוסחי ההסכמים המיוחדים שנערכו לפי האמנה האמורה יוצגו בפנים מקום המעצר בשפה ששומעים העצירים, או יהיו ברשות ועד העצירים. תקנות, צווים, מודעות ופרסומים מכל המינים יימסרו לעצירים ויוצגו במקומות המעצר בשפה המובנת להם. כל צו וכל פקודה המופנים אל איש מן העצירים יימסרו אף הם בשפה שהוא שומע.

סעיף 100

משטר המשמעת במקומות מעצר יהא מתיישב עם העקרונות האנושיים, ובשום פנים לא יכלול תקנות המטילות על עצירים מאמץ גופני המסכן את בריאותם או הגורר התקלסות גופנית או מוסרית. אסור ליתן בעצירים כתובת קעקע או להטביע בגופם אותות או סימנים לשם זיהוי. במיוחד אסורים עמידה ומפקד ממושכים ותרגילי עונש, תרגילים ותמרונים צבאיים, או קיצוץ מנות המזון.

סעיף 101

הזכות בידי עצירים להגיש לשלטונות, שברשותם הם נמצאים, כל בקשה בדבר תנאי המעצר שבהם הם נתונים. כן תהיה הזכות בידיים לפנות, ללא כל הגבלה, באמצעות ועד העצירים, או, אם ימצאו לנחוץ לעשות כן, לפנות במישרין לנציגי המעצמה המגינה, כדי לציין בפניהם כל עניין, שיש להם תלונה עליו ביחס לתנאי המעצר. בקשות ותלונות כאלה יישלחו מיד וללא שינוי, ואפילו נמצא שתלונות אלה מחוסרות כל יסוד לא יגררו שום עונש. ועדות העצירים רשאיות לשלוח, מתקופה לתקופה, לנציגי המעצמות המגינות דו"חות על המצב במקומות המעצר ועל צרכי העצירים.

סעיף 102

כל ששה חדשים יבחרו העצירים בכל מקום מעצר, בבחירות חפשיות וחשאיות, את חברי הוועד המוסמך לייצגם בפני המעצמות העוצרות והמעצמות המגינות, בפני הוועד הבינלאומי של הצלב האדום ובפני כל ארגון אחר העשוי לסייע להם. חברי הוועד יוכלו לשוב ולהיבחר. עצירים שנבחרו כאמור, ייכנסו לתפקידיהם עם אישור בחירתם על ידי הרשויות העוצרות. הנימוקים לכל סירוב או פיטורים יימסרו למעצמות המגינות הנוגעות בדבר.

סעיף 103

ועדי העצירים יסייעו לרווחתם הגופנית, הרוחנית והתרבותית של העצירים. החליטו העצירים במיוחד לארגן רשת של עזרה הדדית, יהא ארגון הדבר הזה בסמכותם של הועדים, נוסף על התפקידים המיוחדים שהוטלו עליהם לפי הוראות אחרות של האמנה הזאת.

סעיף 104

חברי ועדי העצירים לא יידרשו לעשות שום עבודה אחרת, המכבידה על מילוי תפקידיהם. חברי ועדי העצירים רשאים למנות מבין העצירים את העוזרים הדרושים להם. יש להעניק לחברי ועדי העצירים את כל ההקלות החמריות, וביחוד - חופש תנועה מסויים הדרוש לביצוע תפקידיהם (ביקורים בפלוגות עבודה, קבלת אספקה וכו'). כן יוענקו לחברי ועדי העצירים כל ההקלות בנוגע לקשרי דואר וטלגרף עם הרשויות העוזרות, המעצמות המגינות, הועד הבינלאומי של הצלב האדום ושליחיהם, ועם הארגונים המושיטים עזרה לעצירים. חברי הועד בפלוגות עבודה יהנו מאותן הקלות לשם קשר עם ועד העצירים שלהם במקום המעצר העיקרי. קשרים אלה לא יצומצמו, ואף לא יהיו רואים אותם כאילו הם חלק מהמכסה המוזכרת בסעיף 107. חברי ועדי העצירים המועברים למקום אחר, יתנו להם שהות מספקת, כדי להסביר לבאים במקומם את מצב העניינים השוטפים.

פרק שמיני יחסים עם עולם החוץ

סעיף 105

מיד עם עצירתם של מוגנים, יודיעו המעצמות העוזרות למעצמה שלה הם חייבים אמונים ולמעצמה המגינה שלהם על האמצעים שנקטו לשם ביצוע הוראותיו של הפרק הזה. כן יודיעו המעצמות העוזרות לצדדים הנוגעים בדבר על כל שינוי שחל באמצעים האלה לאחר מכן.

סעיף 106

לכל עציר תינתן, מיד עם עצירתו, ולא יאוחר משבוע אחד להגיעו למקום מעצר, וכן במקרי מחלה או העברה למקום מעצר אחר או לבית חולים, האפשרות לשלוח במישרין למשפחתו מזה, ולסוכנות המרכזית האמורה בסעיף 140 מזה, גלויות-מעצר הדומה, כמידת האפשר, לדוגמא המצורפת לאמנה הזאת, המודיעה לקרוביו על מעצרו, כתבתו ומצב בריאותו. הגלויות האמורות יישלחו במהירות וללא כל דיחוי.

סעיף 107

מותר לעצירים לשלוח ולקבל מכתבים וגלויות. ראתה המעצמה העוזרת צורך להגביל את מספר המכתבים והגלויות הנשלחים על ידי כל עציר ועציר, יהא מספר זה לא פחות משני מכתבים וארבע גלויות לחודש; הללו ייערכו בצורה דומה, ככל האפשר, לדוגמאות המצורפות לאמנה הזאת. היה צורך להטיל הגבלות על המכתבים הערוכים אל העצירים, לא יוטלו הגבלות אלה אלא על ידי המעצמה שלה חייבים אותם עצירים אמונים, ייתכן - לפי בקשת המעצמה העוזרת. מכתבים וגלויות כאלה יישלחו במהירות המתקבלת על הדעת; הם לא יידחו ולא יעוכבו מטעמי משמעת. נשאר עצירים זמן רב בלי ידיעות, או אין באפשרותם לקבל ידיעות מקרוביהם או לשלוח להם ידיעות בדואר הרגיל, או היו נמצאים בריחוק-מקום מבתיהם, יתירו להם לשלוח טלגרמות, והתשלומים יסולקו על ידיהם במטבע העומד לרשותם. כמו כן, ייהנו מההוראה הזאת במקרים שיכירו בהם כדחופים. בדרך כלל, יהיו דברי-דואר של העצירים כתובים בלשונם הם. בעלי הסכסוך יכולים להתיר חליפת מכתבים בלשונות אחרות.

סעיף 108

מותר לעצירים לקבל על ידי הדואר או בעזרת אמצעי אחר חבילות אישיות או משלוחים קיבוציים שיכילו במיוחד צרכי אוכל, מלבושים, אספקה רפואית וגם ספרים ודברים, שיספקו את צרכיהם בעניני דת, חינוך או בידור. משלוחים כאלה לא ישחררו בשום פנים את המעצמה העוזרת מן ההתחייבויות המוטלות עליה בתוקף האמנה הזאת. חייבו טעמים צבאיים את הגבלת כמות המשלוחים האלה, תימסר הודעה על כך בעוד מועד למעצמה המגינה ולועד הבינלאומי של הצלב האדום או לכל ארגון אחר המושיט עזרה לעצירים והאחראי להעברת המשלוחים האלה. תנאי המשלוח של החבילות האישיות והמשלוחים הקיבוציים ישמשו, אם יש צורך בכך, נושא להסכמים מיוחדים בין המעצמות

הנוגעות בדבר, אך בשום פנים לא יעכבו קבלת אספקות סיוע על ידי העצירים. חבילות מלבושים וצרכי אוכל לא יכללו ספרים. אספקה רפואית תישלח, בדרך כלל, בחבילות קיבוציות.

סעיף 109

באין הסכמים מיוחדים בין בעלי הסכסוך בדבר תנאי קבלתם וחלוקתם של משלוחי סיוע קיבוציים, יחולו התקנות המצורפות לאמנה הזאת בדבר משלוחי סיוע קיבוציים. ההסכמים המיוחדים שנקבעו לעיל לא יקפחו בשום פנים את זכותם של ועדי העצירים לקבל לרשותם משלוחי סיוע קיבוציים המיועדים לעצירים, לחלקם או להעבירם לאנשים, שלהם נועדו. ההסכמים הנזכרים לעיל לא יקפחו את זכותם של נציגי המעצמה המגינה, של הוועד הבינלאומי של הצלב האדום או של כל ארגון אחר המושיט עזרה לעצירים והאחראי להעברת משלוחים קיבוציים, להשגיח על חלוקתם בין המקבלים.

סעיף 110

כל משלוחי הסיוע לעצירים יהיו פטורים ממס יבוא, ממכס וממסים אחרים. כל הדברים הנשלחים על ידי הדואר, לרבות חבילות סיוע הנשלחות בדואר החבילות וסכומי כסף הנשלחים לעצירים מארצות אחרות או הנשלחים על ידיהם בדואר, בין במישרין ובין באמצעות לשכות המודיעין שנקבעו בסעיף 136 וסוכנות המודיעין המרכזית שנקבעה בסעיף 140, יהיו פטורים מכל תשלומי דואר, - הן בארצות המוצא והיעוד והן בארצות הביניים. לתכלית זו, במיוחד, יחולו הפטורים שנקבעו באמנת הדואר העולמית משנת 1947 ובהסכמי איגוד הדואר העולמי לגבי אזרחים, שהם נתיני אויב העצורים במחנות או בבתי סוהר אזרחיים - גם לגבי שאר העצירים המוגנים לפי האמנה הזאת. הארצות, שלא חתמו על ההסכמים המוזכרים לעיל, יהיו מחוייבות להעניק, בנסיבות דומות, פטורים מתשלומים. הוצאות הובלתם של משלוחי הסיוע המיועדים לעצירים ושאי-אפשר לשלחם על ידי משרד הדואר, מחמת משקלם או מחמת כל סיבה אחרת, תישא בהן המעצמה העוצרת בכל שטחי פיקוחה. מעצמות אחרות, שהן בעלי האמנה הזאת, ישאו בהוצאות ההובלה - כל אחת בשטחה היא.

ההוצאות הכרוכות בהובלת המשלוחים האלה, שלא נכנסו בגדר הפסקאות שלעיל, ייזקפו לחובת השולחים. בעלי האמנה ישתדלו להפחית, במידת האפשר, את מחירי הטלגרמות הנשלחות על ידי העצירים או אליהם.

סעיף 111

מנעו פעולות צבאיות את המעצמות הנוגעות בדבר מלמלא את התחייבותן להבטיח את הסעת הדואר ומשלוחי הסיוע, האמורים בסעיפים 106, 107, 108 ו-113, רשאים המעצמות המגינות הנוגעות בדבר, הוועד הבינלאומי של הצלב האדום או כל ארגון אחר המאושר כהלכה על ידי בעלי הסכסוך לקבל על עצמם לדאוג להסעת המשלוחים האלה באמצעים מתאימים (רכבת, מכוניות, ספינות או מטוסים וכו'). לשם זה, ישתדלו בעלי האמנה לספק להם את אמצעי ההובלה הנ"ל, ולהתיר את הילוכם, ביחוד - על ידי הענקת תעודות המעבר הדרושות. מותר להשתמש באמצעי ההובלה גם להסעת:

(א) דברי-דואר, רשימות ודו"חות שמחליפות ביניהן סוכנות המודיעין המרכזית המוזכרת במעצר בכל הנוגע להכנתו וניהולו של משפט או בכל הנוגע לביצועו של כל פסק דין של בית המשפט.

(ב) דברי-דואר ודו"חות ביחס לעצירים, שהמעצמות המגינות, הוועד הבינלאומי של הצלב האדום או כל ארגון אחר המסייע לעצירים מחליפים ביניהם ובין שליחיהם או ביניהם ובין בעלי הסכסוך. הוראות אלה לא יגרעו בשום פנים מזכותו של כל בעל סכסוך לסדר אמצעי הובלה אחרים, אם יעדיף לעשות זאת, ולא ימנעו את הענקת תעודות המעבר לאמצעי הובלה אלה בתנאים שיוסכם עליהם בין בעלי הסכסוך. הוצאות, שנגרמו על ידי שימוש באמצעי הובלה אלה ישאו בהן, בשיעור יחסי לחשיבות המשלוחים, בעלי הסכסוך שאזרחיהם נהנים מכך.

סעיף 112

הצנזורה על דברי-דואר הנשלחים אל עצירים או על ידי עצירים תיעשה במהירות האפשרית. בדיקת המשלוחים, שנועדו לעצירים, לא תבוצע בתנאים שיפקירו את הסחורה שבהם לקלקול. היא תבוצע במעמדו של בעל הכתובת או של אחד מחבריו למעצר שקיבל ממנו ייפוי-כוח כהלכה. מסירת המשלוחים האישיים והקיבוציים לעצירים לא תידחה באמתלה של קשיי הצנזורה. כל איסור שהוטל על

דברי-דואר על ידי בעלי הסכסוך מטעמים צבאיים או מדיניים - יהא ארעי בלבד ויימשך תקופה קצרה, ככל האפשר.

סעיף 113

המעצמות העוזרות יעניקו את כל ההקלות ההוגנות, כדי להעביר, באמצעות המעצמה המגינה או הסוכנות המרכזית המוזכרת בסעיף 140, או באופן אחר, כפי שידרש, - צוואות, ייפוי-כוח, מכתבי-הרשאה או כל תעודה אחרת המיועדים לעצירים או הנשלחים על ידיהם. בכל המקרים יקלו המעצמות העוזרות על קיומן ואימותן, בצורה החוקית הנאותה, של כל התעודות האלה בשם העצירים, וביחוד - מתוך שיתירו להם להיוועץ בעורך דין.

סעיף 114

המעצמה העוזרת תספק לעצירים את כל ההקלות שיאפשרו להם לנהל את נכסיהם, בתנאי שהן לא יעמדו בסתירה לתנאי המעצר ולחוק הנוהג כלפיהם. למטרה זו יכולה המעצמה העוזרת להרשות להם, במקרים דחופים ולפי הנסיבות, לצאת את מקום המעצר.

סעיף 115

בכל המקרים שעציר הוא בעל דין בבית משפט, תודיע המעצמה העוזרת לבית המשפט, לפי בקשת העציר, על מעצרו ותדאג, בתוך תחומי החוק, לכך שיעשה הכל לבל יקופח באיזו דרך שהיא, מחמת היותו במעצר, בכל הנוגע להכנתו וניהולו של משפטו או בכל הנוגע לביצועו של כל פסק דין של בית המשפט.

סעיף 116

כל עציר רשאי לקבל מבקרים - ביחוד, אנשי משפחה קרובים - לעיתים מזומנות ובתדירות האפשרית. במידת האפשר, יתירו לעצירים לסור לבתיהם במקרים דחופים, וביחוד - במקרים של מוות או מחלות אנושות בין אנשי משפחתם.

פרק תשיעי ענשים פליליים וענשי משמעת

סעיף 117

החוקים העומדים בתקפם בשטח שבו נמצאים עצירים, יוסיפו לחול, תוך כפיפות להוראות הפרק הזה, על העצירים העוברים עבירות במשך המעצר. הוכרז בחוקים, בתקנות או בצווים כלליים על מעשים שהם בני-ענשין, כשהם מבוצעים על ידי עצירים, ואילו כשאותם מעשים מבוצעים על ידי לא-עצירים אינם בני-ענשין, יהיו מעשים אלה גוררים עונש משמעת בלבד. אסור להעניש עציר יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה או על אותו פרט שבכתב האשמה.

סעיף 118

בבואם לפסוק עונש, יתחשבו בתי המשפט או הרשויות, במידת האפשר, בעובדה שהנתבע אינו אזרח המעצמה העוזרת. הרשות בידם להפחית מן העונש, שנקבע לגבי העבירה שבה נאשם העציר, ולשם כך הם לא יהיו מחוייבים להטיל את העונש המינימאלי הקבוע בחוק. מאסר בבניינים ללא אור שמש וכן כל צורה של אכזריות יהיו אסורים. עצירים שריצו עונש משמעת או עונש משפטי, לא ינהגו בהם שלא כביתר העצירים. היה עציר נתון במעצר מניעתי, ינכו לו את המעצר הזה מכל עונש כליאה משמעתי או משפטי, שהוא עלול להידון בו. לזוועדי העצירים יודיעו על כל בירור משפטי שפתחו בו נגד עצירים, המיוצגים על ידיהם, ועל תוצאותיו.

סעיף 119

ואלה ענשי המשמעת שאשפר להטילם על עצירים:

1. קנס שלא יעלה על 50 אחוז מהשכר שהעציר היה מקבל, אלמלא העונש, לפי הוראות סעיף 95, במשך תקופה של לא יותר משלושים יום;

2. הפסקת זכויות היתר שהוענקו נוסף על היחס שנקבע לפי האמנה הזאת; 3. תפקידי הוגעה נוספים, בקשר עם החזקת מקום המעצר, שלא יימשכו יותר משעתיים ביום; 4. כליאה. בשום מקרה לא יהיו ענשי משמעת בלתי אנושיים, אכזריים או מסוכנים לבריאות העצירים. יש להביא בחשבון את גיל העציר, מינו ומצב בריאותו. בשום מקרה לא יעלה עונש אחד על שלושים יום רצופים, ואפילו היה העציר חייב, בשעת בירור משפטו, ליתן את הדין על הפרות משמעת רבות, בין שהיו הפרות אלה קשורות ובין שלא היו קשורות אחת בחברתה.

סעיף 120

עצירים שנתפשו לאחר בריחתם או בשעת נסיון בריחה, יהיו צפויים, לגבי מעשה זה, לעונש משמעת בלבד, ואפילו היתה זו עבירה חוזרת. על אף האמור בפסקה שלישית של סעיף 118, מותר להעמיד עצירים, שנענשו עקב בריחה או נסיון בריחה, להשגחה מיוחדת, ובלבד שהשגחה זו לא תשפיע על בריאותם, שתבוצע במקום מעצר ושלא תגרור ביטול ערבות מהערביות שהוענקו לפי האמנה הזאת. עצירים, העוזרים ומסייעים לבריחה או לנסיון בריחה, יהיו צפויים בשל אשמה זו לעונש משמעת בלבד.

סעיף 121

הובא עציר לדין על עבירות שביצע בעת בריחתו, לא יהיו רואים את בריחתו או נסיון בריחתו כנסיבה מחמירה, ואפילו היתה זו עבירה חוזרת. בעלי הסכסוך ידאגו לכך, שהרשויות המוסמכות ינהגו במידת הרחמים בבואן להחליט אם העונש שיוטל על עבירה יהיה בעל אופי משמעתי או משפטי, ביחוד - לגבי מעשים שנעשו בקשר לבריחה, בין שהצליחה הבריחה ובין שלא הצליחה.

סעיף 122

חקירתם של מעשים המהווים עבירות על המשמעת תיערך מיד. כלל זה יהא נוהג במיוחד במקרי בריחה או נסיון בריחה. עצירים שנתפסו יימסרו בהקדם האפשרי לידי הרשויות המוסמכות. במקרים של עבירות משמעת יופחת, לגבי כל העצירים, זמן כליאתם עד לשפיטתם כדי המינימום המוחלט, ולא יעלה על ארבעה עשר יום, ועל כל פנים ינוכה זמנה מכל עונש כליאה. הוראות הסעיפים 124 ו- 125 יחולו על עצירים הכלואים עד לשפיטתם על עבירות משמעת.

סעיף 123

בלי לפגוע בסמכות בתי המשפט ורשויות גבוהות מהם, לא יוכל איש לפסוק עונש משמעת, זולת מפקד מקום המעצר או קצין אחראי או ממלא מקומו או מי שקיבל ממנו את סמכויות המשמעת שלו. לפני שפסקו עונש משמעת, יודיעו לעציר הנאשם בדיוק מה הן העבירות, שבהן הוא נאשם, ותינתן לו האפשרות להסביר את התנהגותו ולהגן על עצמו. במיוחד תינתן לו הרשות להזמין עדים ולהסתייע, אם יהא צורך בכך, בשירותו של מתורגמן מוסמך. את ההחלטה יודיעו במעמד הנאשם ואחד מחברי ועד העצירים. התקופה, שתחלוף בין מתן הפסק המטיל את עונש המשמעת ובין ביצועו, לא תעלה על חודש ימים. פסקו לו לעציר עונש משמעת נוסף, תעבור תקופת שלושת ימים, לפחות, בין ביצועו של עונש אחד ובין ביצועו של מישנהו, אם תקופת אחד הענשים היא עשרה ימים או יותר מכן. מפקד מקום המעצר ינהל רשימת ענשי משמעת, והיא תהא פתוחה לבקרתם של נציגי המעצמה המגינה.

סעיף 124

בשום פנים אין להעביר עצירים למוסדות עונש (בתי כלא, בתי תיקון עבריינים, בתי סוהר לפושעים וכו'), כדי שירצו שם ענשי משמעת. המקומות, בהם ירצו ענשי משמעת, יהיו בהתאם לדרישות הבריאות; ביחוד יש להתקין בהם כלי מיטה מספיקים. לעצירים המרצים את עונשם תינתן האפשרות לשמור על נקינותם. עצירות המרצות ענשי משמעת יוחזקו במקומות מובדלים ממקומות העצירים והיו נתונות להשגחתן הישירה של נשים.

סעיף 125

עצירים, שפסקו להם עונש משמעת, יורשו לעשות תרגילים ולשהות תחת כיפת השמים - לפחות, שעתיים ביום. לפי בקשתם, יורשו להיות נוכחים בבדיקה הרפואית היום-יומית, יטפלו בהם כדרוש לפי מצב בריאותם, ואם יהא צורך בכך, - יעבירו למרפאת מקום המעצר או לבית חולים. הם יורשו לקרוא

ולכתוב, ולשלוח ולקבל מכתבים. אולם, חבילות וקבלת כספים, מותר לעכב עד שישלימו העצירים את ענשם; משלוחים כאלה יימסרו בינתיים לוועד העצירים, והלה ימסור למרפאה את הסחורה העשויה להתקלקל, הכלולה בחבילות אלה. אסור לשלול מעציר, שהוטל עליו עונש משמעת, את הזכות להינות מהוראות הסעיפים 107 ו-143 של האמנה הזאת.

סעיף 126

הוראות סעיפים 71 - 76 יחולו, דרך גזירה שווה, על משפטים כלפי עצירים הנמצאים בשטחה הלאומי של המעצמה העוצרת.

פרק עשירי העברת עצירים

סעיף 127

העברת עצירים תבוצע תמיד באורח אנושי. בדרך כלל, היא תבוצע ברכבת או באמצעי הובלה אחרים ובתנאים שאינם ירודים מאלה הנוהגים לגבי כוחות המעצמה העוצרת בהעתיקם את מקום חנייתם. אם יש צורך לבצע, במקרה יוצא מן הכלל, העברות כאלה ברגל, לא יבצעו אלא אם כן מצב בריאותם של העצירים מתאים לכך, ובשום פנים אין להוגיעם יתר על המידה. המעצמה העוצרת תספק לעצירים במשך ההעברה מי-שתיה וצרכי מזון די הצורך - מבחינת כמותם, איכותם ורוב גוניתם - לשמור על מצב בריאותם, וכן את המלבושים הדרושים, מחסה מספיק, והטיפול הרפואי הדרוש. המעצמה העוצרת תנקוט את כל אמצעי הזהירות כדי לשמור על בטחונם בעת ההעברה ותערוך, לפני צאתם, רשימה מלאה של כל העצירים המועברים. עצירים חולים, פצועים או תשושים ונשים יולדות לא יועברו, אם הנסיעה עלולה להזיק להם באופן רציני, אלא אם כן בטחונם מחייב את הדבר. התקרבה חזית המלחמה אל מקום מעצר, לא יועברו העצירים שבמקום המעצר הנ"ל, אלא אם כן אפשר להעבירם בתנאי בטחון מספיקים או הם נתונים לסכנות גדולות מסכנות ההעברה באם יישארו במקומם. בקבלת החלטות בדבר העברת עצירים, תביא המעצמה העוצרת בחשבון את טובתם, וביחוד לא תעשה שום דבר שיוסיף על קשיי השבתם או החזרתם לבתיהם.

סעיף 128

במקרה העברה יודיעו רשמית לעצירים על צאתם ועל כותבתם החדשה. הודעה כזו תימסר להם בעוד מועד, כדי שיהיה סיפק בידם לארוז את חפציהם ולהודיע למשפחותיהם. מותר להם לקחת אתם את חפציהם האישיים והמכתבים והחבילות שהגיעו בשבילם. משקל המטען הזה אפשר להגבילו, אם תנאי ההעברה דורשים זאת, ובלבד שלא יפחת מכדי עשרים וחמישה קילוגרם לעציר. המכתבים והחבילות שנשלחו אליהם למקום מעצרם הקודם, יועבר אליהם ללא דיחוי. בהסכמת ועד העצירים ינקוט מפקד מקום המעצר את כל האמצעים הדרושים כדי לדאוג להעברת הרכוש המשותף של העצירים והמטען, שאין ביכולתם לקחתו אתם, עקב ההגבלות שהוטלו בתוקף הפסקה השנייה של סעיף זה.

פרק אחד-עשר מקרי מוות

סעיף 129

הרשויות האחראיות יקבלו לשמירתן את צוואותיהם של העצירים; מת עציר, תועבר צוואתו ללא דיחוי לאדם שצוין על ידיו קודם לכך. מקרי מוות של עצירים יאושרו על ידי רופא, ותיערך תעודת מוות שתציין את סיבות המוות והתנאים שבהם אירע. רשומה רשמית של המוות, שתירשם כהלכה בפנקס, תיערך לפי הנוהל המתייחס לכך והעומד בתקפו בשטח הימצאו של מקום המעצר, והעתק מאושר כהלכה של הרשומה האמורה יועבר ללא דיחוי למעצמה המגינה ולסוכנות המרכזית המוזכרת בסעיף 140.

סעיף 130

הרשויות העוצרות ידאגו לכך שהעצירים, שמתו במעצרם, ייקברו בכבוד, ואם אפשר - בהתאם לטקסי דתם, ושקבריהם יכובדו, יישמרו כראוי ויסומנו כדי אפשרות להכירם תמיד. עצירים שמתו, ייקברו איש איש בקברו, חוץ במקרה שנסיבות, שאין להימנע מהן, מחייבות קברות משותפים. מותר לשרוף גוויות רק מטעמי הכרח של שמירת הבריאות או מטעמים שיסודם בדתו של הנפטר או לפי רצונו המפורש. שרפו גופה, תירשם העובדה ויצוינו הטעמים לכך בתעודת המוות של הנפטר. אפרו של הנפטר יושם

במשמרת על ידי הרשויות העוצרות, ולבקשת שאר- בשרו הקרוב יועבר אליו בהקדם האפשרי. מיד לאחר שירשו זאת הנסיבות, ולא יאוחר מתום פעולות האיבה, תעביר המעצמה העוצרת, באמצעות לשכות המודיעין המוזכרות בסעיף 136, למעצמות, שהעצירים היו תלויים בהן, את רשימות קברי העצירים שנפטרו. רשימות אלה יכללו את כל הפרטים הדרושים לזיהוי העצירים שנפטרו ולקביעתם המדוייקת של קברותיהם.

סעיף 131

כל מקרה מוות או פצע אנוש של עציר שנגרם לו או שחושדים שנגרם לו על ידי זקיף, על ידי עציר אחר או על ידי כל אדם אחר, וכל מקרה מוות, שסיבתו אינה ידועה, יגרור מיד חקירה רשמית על ידי המעצמה העוצרת. הודעה בעניין זה תישלח מיד למעצמה המגינה. יש לגבות את עדותו של כל עד ולערוך ולהעביר ולמעצמה המגינה הנ"ל דין-וחשבון הכולל את העדויות האלה. קבעה החקירה אשמת אדם או בני אדם, תנקוט המעצמה העוצרת את כל האמצעים הדרושים כדי לדאוג להבאתם של האדם או בני האדם האחראים לדין.

פרק שנים-עשר שחרור, השבה למולדת ואשפוז בארצות נויטראליות

סעיף 132

כל עציר ישוחרר על ידי המעצמה העוצרת מיד להיעלם הנימוקים שחייבו את מעצרו. יתר על כן, בעלי הסכסוך ישתדלו במשך פעולות האיבה לעשות הסכמים בדבר שחרור סוגים מסויימים של עצירים - ביחוד ילדים, נשים הרות ואמהות עם עוללים ותינוקות, פצועים וחולים, ועצירים שהיו במעצר זמן ארוך - השבתם לארצם, החזרתם למקומות מגוריהם או אשפוזם בארץ נויטראלית.

סעיף 133

המעצר ייפסק בהקדם האפשרי כתום פעולות האיבה. עצירים בשטחו של אחד מבעלי הסכסוך, שתלוי ועומד נגדם משפט פלילי על עבירות שאין ענשן עונש משמעת בלבד, מותר לעכבם במעצר עד תום המשפט האמור, ואם הנסיבות דורשות זאת - עד שישלימו את ענשם. הוא הדין בעצירים שנידונו לפני כן לעונש הנוטל מהם את חירותם. עם תום פעולות האיבה או כיבוש השטחים, מותר להקים, בהסכמת המעצמה העוצרת והמעצמות הנוגעות בדבר, ועדים לחיפוש עצירים פזורים.

סעיף 134

בעלי האמנה ישתדלו, כתום פעולות האיבה או הכיבוש, לדאוג להחזרתם של כל העצירים למקום מגוריהם האחרון או להקל על השבתם לארצם.

סעיף 135

המעצמה העוצרת תישא בהוצאות החזרת עצירים משוחררים למקומות שגרו בהם בשעת היעצרם, או אם נתנה אותם במשמרת בהיותם במעבר או בלב ים - תישא בהוצאות השלמת מסעם או החזרתם לנקודת צאתם. סירבה המעצמה העוצרת לתת רשות מגורים בשטחה לעציר משוחרר, שלפני כן היה שם מקום מגוריו הקבוע, תשלם המעצמה העוצרת את הוצאות השבת העציר האמור לארצו. אולם, אם בחר העציר לחזור לארצו על אחריותו הוא או מתוך ציות לממשלת המעצמה אשר לה הוא חייב אמונים, לא תצטרך המעצמה העוצרת לשלם את הוצאות מסעו מחוץ לנקודת צאתו משטחה. המעצמה העוצרת לא תצטרך לשלם את הוצאות השבתו של עציר שנעצר לפי בקשתו הוא. הועברו עצירים, לפי סעיף 45, יסכימו ביניהן המעצמה המעבירה והמעצמה המקבלת על חלקה של כל אחת מהן בהוצאות הנ"ל. האמור לעיל לא יפגע לרעה בהסכמים מיוחדים שייערכו בין בעלי הסכסוך בדבר חילופם והשבתם של אזרחיהם הנמצאים בידי האויב.

סימן ה' לשכות מודיעין וסוכנות מרכזית

סעיף 136

בפרוץ סכסוך ובכל מקרי כיבוש יקים כל אחד מבעלי הסכסוך לשכת מודיעין רשמית שתהא אחראית לקבלתן והעברתן של הידיעות בענין המוגנים שברשותו. כל אחד מבעלי הסכסוך ימסור ללשכתו, תוך

זמן קצר ביותר, ידיעות על כל אמצעי שנקט בנוגע למוגנים שהושמו במשמרת למעלה משבועיים, שייחדו להם מקום מגורים או שהם עצירים. נוסף על כך, הוא ידרוש ממחלקותיו השונות המטפלות בענינים כאלה לספק במהירות ללשכה האמורה ידיעות בדבר כל השינויים שחלו במוגנים האלה, כגון, העברות, שחרורים, השבות, בריחות, התקבלויות בבית חולים, לידות ומיתות.

סעיף 137

כל לשכה לאומית תעביר מיד, בדרכים המהירות ביותר, למעצמות, שהמוגנים הם אזרחיהן, או למעצמות שבשטחן ישבו, באמצעות המעצמות המגינות ובאמצעות הסוכנות המרכזית האמורה בסעיף 140, ידיעות בנוגע לאותם מוגנים. כן יענו הלשכות לכל חקירה ודרישה שתופנה אליהן בנוגע למוגנים.

לשכות המודיעין יעבירו ידיעות בדבר מוגן, חוץ מבמקרה שהעברתן יש בה כדי להזיק לנוגע בדבר או לקרוביו. ואף במקרה כזה אין לסרב למסור את הידיעות לסוכנות המרכזית, שתנקוט, בהימסר לה הודעה על הנסיבות, את אמצעי הזהירות הדרושים האמורים בסעיף 140. כל הודעה בכתב שתימסר על ידי איזו לשכה שהיא תאומת בחתימה או בחותמת.

סעיף 138

הידיעות שתקבל ותעביר הלשכה הלאומית יהא בהן משום מתן אפשרות לזהות את המוגן בדיוק ולמסור הודעה מהירה לשאר-בשרו הקרוב ביותר. ידיעות בדבר כל אדם יכללו, לפחות, את שם המשפחה, שמו הפרטי, מקום לידתו ותאריכה, האזרחות, מקום מגוריו האחרון, סימני היכר מובהקים, שמו הפרטי של האב, שם משפחתה של האם לבית אביה, תאריכה, מקומה ומהותה של הפעולה שנקטו לגבי אותו אדם, הכתובת שלפיה אפשר לשלוח אליו מכתבים, ושמו וכתבתו של האדם, אשר לו צריך להודיע על כך. כן יסופקו בקביעות, ואם אפשר - מדי שבוע בשבוע - ידיעות בנוגע למצב בריאותם של העצירים, שהם חולים במחלה רצינית או פצועים פצעים חמורים.

סעיף 139

נוסף על כך, תהיה כל לשכת מודיעין לאומית אחראית לאיסוף כל חפצי הערך האישי שהשאירו אחריהם מוגנים המוזכרים בסעיף 136, וביחוד אלה שהושבו לארצם או ששחררו, נמלטו או מתו; היא תעביר את חפצי הערך האמורים לנוגעים בדבר, אם במישרין ואם באמצעות הסוכנות המרכזית, מקום שיש צורך בכך. חפצים אלה יישלחו על ידי הלשכה בחבילות חתומות, ואליהן יצורפו הצהרות המוסרות פרטים ברורים ומלאים על זהותו של בעל החפצים ורשימה מלאה של הדברים הכלולים בחבילה. יש לנהל רשומה מפורטת על קבלתם ומשלוחם של חפצי ערך כאלה.

סעיף 140

יש להקים בארץ נויטראלית סוכנות מודיעין מרכזית בשביל מוגנים, וביחוד בשביל עצירים. הוועד הבינלאומי של הצלב האדום יציע, אם יראה צורך בכך, למעצמות הנגועות בדבר לארגן סוכנות כזאת, שתוכל להיות כגון זו האמורה בסעיף 123 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949, בדבר הטיפול בשבויי מלחמה. מתפקידה של הסוכנות לאסוף את כל הידיעות מהסוג האמור בסעיף 136, שתקבל באורח רשמי או פרטי, ולהעבירן במהירות האפשרית לארצות מוצאם או מגוריהם של הנוגעים בדבר, פרט למקרים שבהם עשויות העברות כאלה להזיק לאנשים, שהידיעות האלה נוגעות אליהם, או לקרוביהם. היא תקבל מבעלי הסכסוך את כל ההקלות ההוגנות לביצוע העברות כאלה. בעלי האמנות וביחוד אלה שאזרחיהם נהנים משירותי הסוכנות המרכזית, מתבקשים לתת לסוכנות האמורה את העזרה הכספית שתדרוש. ההוראות שלעיל אין לפרשן בשום פנים כאילו הן באות לצמצם את פעולותיהם ההומאניות של הוועד הבינלאומי של הצלב האדום ואגודות הסיוע המתוארות בסעיף 142.

סעיף 141

לשכות המודיעין הלאומיות וסוכנות המודיעין המרכזית יהנו ממשלוח חינם של כל דברי-דואר, מן הפטורים שנקבעו בסעיף 110, ובמידת האפשר - מפטורי תשלום דמי טלגרמות, או לפחות, מהנחות ניכרות בתשלומים אלה.

חלק רביעי: ביצוע האמנה

סימן א' הוראות כלליות

סעיף 142

תוך כפיפות לאמצעים ההכרחיים, לדעת המעצמות העוזרות, לשם שמירת בטחון, או לשם סיפוק כל צורך הוגן אחר, יקבלו נציגי ארגונים דתיים, אגודות סיוע או ארגונים אחרים המסייעים למוגנים, מהמעצמות האלה, אם בשביל עצמם ואם בשביל סוכניהם מיופי-הכוח, את כל ההקלות הדרושות לביקור המוגנים, לחלוקת אספקות וחמרי סיוע מכל מקור למטרות חינוך, נופש או דת, כדי לסייע להם להסדיר את שעות הפנאי שלהם בתוך מקומות המעצר. אגודות או ארגונים כאלה אפשר להקימם בשטח המעצמה העוזרת או בכל ארץ אחרת, או הם יכולים להיות בעלי אופי בינלאומי. המעצמה העוזרת רשאית להגביל את מספר האגודות והארגונים, שנציגיהם יהיו רשאים לבצע את פעולותיהם בשטחה ובהשגחתה, ובלבד שהגבלה כזאת לא תפריע לאספקת סיוע יעיל ומספיק לכל המוגנים. מצבו המיוחד של הוועד הבינלאומי של הצלב האדום בשדה פעולה זה יוכר ויכובד בכל עת.

סעיף 143

לנציגיהן או לשליחיהן של המעצמות המגינות תהיה הרשות ללכת לכל המקומות, שבהם נמצאים מוגנים, ביחוד למקומות מעצר, מאסר ועבודה. תהיה להם גישה לכל הבנינים התפוסים על ידי מוגנים, והם יוכלו לשוחח עם אלה האחרונים, בלא עדים, אם באופן אישי ואם באמצעות מתורגמן. אין לאסור ביקורים כאלה אלא מחמת שיקולי הכרח צבאיים, ואף אז - כאמצעי ארעי ויוצא מן הכלל. אין לצמצם את אורך זמן ביקוריהם ותדירותם. לנציגים ושליחים כאלה יהיה חופש גמור לבחור את המקומות, שברצונם לבקר בהם. המעצמה העוזרת או הכובשת, המעצמה המגינה, ואם יתעורר הצורך - מעצמת ארץ מוצאם של האנשים, שעומדים לבקר אצלם, יכולות להסכים ביניהן שבני מולדתם של העצירים יורשו להשתתף בביקורים. שליחי הוועד הבינלאומי של הצלב האדום יכולים אף הם ליהנות מן הזכויות המיוחדות הנ"ל. מינוים של שליחים אלה יוגש לאישורה של המעצמה השלטת בשטחים שבהם יבצעו את תפקידיהם.

סעיף 144

בעלי האמנה מתחייבים להפיץ הפצה רחבה ככל האפשר, בימי שלום כבימי מלחמה, את נוסח האמנה הזאת בארצותיהם, וביחוד לכלול את לימודה בתכנית הלימודים הצבאית, ואם אפשר, גם בתכנית הלימודים האזרחית, כדי שעקרונותיה יהיו ידועים לכל האוכלוסיה כולה. כל רשות אזרחית, צבאית או משטרתית או כל רשות אחרת, הנוטלת על עצמה, בימי מלחמה, אחריות כלפי מוגנים, צריך שיהא בידה נוסח האמנה, ושתקבל הדרכה מיוחדת בהוראותיה.

סעיף 145

בעלי האמנה יעבירו זה לזה, באמצעות המועצה הפידיראלית השווייצית, ובזמן פעולות איבה - באמצעות המעצמות המגינות, א תרגומיה הרשמיים של האמנה הזאת, וכן את החוקים והתקנות שיתקינו להבטחת הנהגתה.

סעיף 146

בעלי האמנה מתחייבים לחוקק כל חוק שיהא צורך בו, כדי לקבוע ענשים יעילים לאנשים המבצעים, או מצווים לבצע את אחת ההפרות החמורות של האמנה הזאת המוגדרות בסעיף הבא. כל אחד מבעלי האמנה יהא מחוייב לחפש את האנשים שלפי הטענה ביצעו - או ציוו לבצע - את ההפרות החמורות האלה, ויעמיד אנשים כאלה לדין בפני בתי המשפט שלו ללא התחשבות באזרחותם. כן רשאי הוא, אם יבחר לעשות כן, למסור אנשים כאלה, בהתאם להוראות החוקים שלו, למשפטו של בעל אמנה אחר הנוגע בדבר, בתנאי שבעל האמנה הזה הגיש נגד אנשים כאלה האשמות מספיקות. כל אחד מבעלי האמנה ינקוט את האמצעים הדרושים להדברת כל הפעולות שבניגוד להוראות האמנה הזאת, להבדיל מההפרות החמורות המוגדרות בסעיף הבא. בכל הנסיבות, ייהנו הנאשמים מהערבויות לשפיטה וסניגוריה הוגנות שיהיו נוחות לא פחות מאלה שנקבעו בסעיף 105 ובסעיפים שלאחריו של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949 בדבר הטיפול בשבויי מלחמה.

סעיף 147

ההפרות החמורות, שאליהן מתייחס הסעיף הקודם, הן אלה הגוררות מעשה מהמעשים שלהלן, כשמבצעים אותם כלפי בני אדם או נכסים המוגנים לפי האמנה הזאת; הריגת מוגן במזיד, עינויו או יחס בלתי אנושי אליו, לרבות נסיונות ביולוגיים, גרימת-זדון של סבל רב או חבלה חמורה בגופו או בבריאותו, גירושו או העברתו שלא בהיתר או כליאת מוגן שלא בהיתר, כפיית מוגן לשרת בכוחות מעצמה אויבת, או שלילת-זדון של זכויותיו של מוגן לשפיטה הוגנת וסדירה, שנקבעה באמנה הזאת, לקיחת בני ערובה והריסתו והחרמתו של רכוש בקנה מידה רחב, שאין הכרח צבאי מצדיקן ואשר בוצעו שלא בהיתר ומתוך הפקרות.

סעיף 148

שום בעל אמנה לא יורשה לפטור עצמו או בעל אמנה אחר מכל אחריות שנתחייב בה הוא עצמו או בעל אמנה אחר, בקשר להפרות המוזכרות בסעיף הקודם.

סעיף 149

לבקשת אחד מבעלי הסכסוך תיערך חקירה בצורה, שיחליטו עליה הצדדים המעוניינים, בדבר כל טענה של הפרת האמנה. לא הושג הסכם בנוגע לסדרי החקירה, יסכימו הצדדים לבחירת בורר שיחליט על הסדרים שילכו לפיהם. משהוכחה ההפרה, ישימו לה בעלי הסכסוך קץ ויפסיקו בהקדם האפשרי.

סימן ב' הוראות אחרונות

סעיף 150

האמנה הזאת נערכה באנגלית ובצרפתית, שני הנוסחים דין מקור להם במידה שווה. המועצה הפידיראלית של שווייץ תדאג לתרגומה הרשמי של האמנה ללשון הרוסית וללשון הספרדית.

סעיף 151

האמנה הזאת, הנושאת את תאריך היום הזה, תהיה פתוחה עד ליום 12 בפברואר 1950, לחתימה בשם המעצמות המיוצגות בוועידה שנפתחה בג'ניבה, ביום 21 באפריל 1949.

סעיף 152

האמנה הזאת תאושר בהקדם האפשרי וכתבי האישור יופקדו בברן. יש לערוך זכרון-דברים בנוגע להפקדת כל כתב אישור, והעתקים מאושרים של זכרון-דברים זה יועברו על ידי המועצה הפידיראלית של שווייץ לכל המעצמות שבשמן נחתמה האמנה או שמסרו הודעה על הצטרפותן.

סעיף 153

האמנה הזאת תיכנס לתקפה ששה חודשים לאחר הפקדת שני כתבי אישור, לפחות. לאחר מכן, תיכנס לתקפה לגבי כל בעל אמנה כתום ששה חדשים לאחר שהפקיד את כתב אישורו.

סעיף 154

ביחסים שבין המעצמות הקשורות באמנות האג בדבר החוקים והמנהגים של מלחמה ביבשה, אם זו של 29 ביולי 1899, ואם זו של 18 באוקטובר 1907, והן צדדים לאמנה הזאת, תהא אמנה אחרונה זו משלימה את הסימנים ב' ו- ג' של התקנות הנספחות לאמנות האג המוזכרות לעיל.

סעיף 155

החל מתאריך כניסתה של אמנה זו לתקפה, תהיה הרשות בידי כל מעצמה, שלא חתמו בשמה על האמנה הזאת, להצטרף אליה.

סעיף 156

יש למסור הודעה בכתב על ההצטרפויות למועצה הפידיראלית של שווייץ, והצטרפויות אלה ייכנסו לתקפן ששה חדשים לאחר התאריך שבו נתקבלו. המועצה הפידיראלית של שווייץ תודיע על ההצטרפויות לכל המעצמות שבשמן חתמו על האמנה הזאת או שמסרו הודעה על הצטרפותן.

סעיף 157

המצבים שנקבעו בסעיפים 2 ו-3 יתנו תוקף לאלתר לכתבי האישור שהופקדו ולהצטרפויות שנמסרה עליהן הודעה על ידי בעלי הסכסוך לפני התחלת פעולות האיבה או הכיבוש או לאחר מכן. המועצה הפידיראלית של שווייץ תודיע בדרך המהירה ביותר על כתבי אישור או הצטרפויות שנתקבלו מבעלי הסכסוך.

סעיף 158

הרשות ביד כל אחת מבעלי האמנה להסתלק מהאמנה הזאת. הודעה בכתב על ההסתלקות יש למסור למועצה הפידיראלית של שווייץ והיא תעביר את ההודעה לממשלות כל בעלי האמנה.

ההסתלקות תיכנס לתקפה שנה לאחר שנמסרה הודעה עליה למועצה הפידיראלית של שווייץ. אולם, הסתלקות שנמסרה עליה הודעה בשעה שהמעצמה המסתלקת היתה מעורבת בסכסוך, לא תיכנס לתקפה עד שלא נחתם שלום ועד שלא נסתיימו הפעולות הקשורות בשחרורם, השבתם ושיקומם של המוגנים לפי האמנה הזאת. כוחה של ההסתלקות לא יא יפה אלא כלפי המעצמה המסתלקת. אין בה בשום פנים לגרוע מכוחן של ההתחייבויות שעל בעלי הסכסוך לקיימן בתוקף עקרונות משפט העמים, והנובעות מן המנהגים הקיימים בין עמים תרבותיים, מחוקי האנושיות ומצו המצפון הציבורי.

סעיף 159

המועצה הפידיראלית של שווייץ תרשום את האמנה הזאת במזכירות האומות המאוחדות. כן תודיע המועצה הפידיראלית של שווייץ למזכירות האומות המאוחדות על כל כתבי האישור, ההצטרפויות וההסתלקויות שקיבלה בנוגע לאמנה הזאת.

ולראיה חתמו על האמנה הזאת החתומים מטה, לאחר שהפקידו את יפויי-כוחם המלאים.

נערך בג'ניבה היום הזה, שנים עשר באוגוסט 1949, בשפה האנגלית ובשפה הצרפתית. המקור יופקד בארכיון הקונפידראציה השווייצית.

המועצה הפידיראלית של שווייץ תעביר העתקים מאושרים של האמנה לכל אחת מהמדינות שחתמו על האמנה או שהצטרפו אליה.

ישראל הפקידה את כתב האישור ביום 6 ביולי 1951

ההסתייגויות של מדינת ישראל

מר כהני, נציג ישראל במשרד האירופי של אירגון האומות המאוחדות ובוועד הבינלאומי של הצלב האדום, מסר את ההצהרה הבאה:

"בהתאם להוראות שקיבלתי מאת ממשלתי אחרתם ללא כל הסתייגות על אמנת ג'ניבה בדבר הטיפול בשבויי מלחמה, ואילו ביחס לכל אחת משאר שלוש האמנות נצרף לחתימתנו את ההסתייגויות שמשמעותן היא זאת:

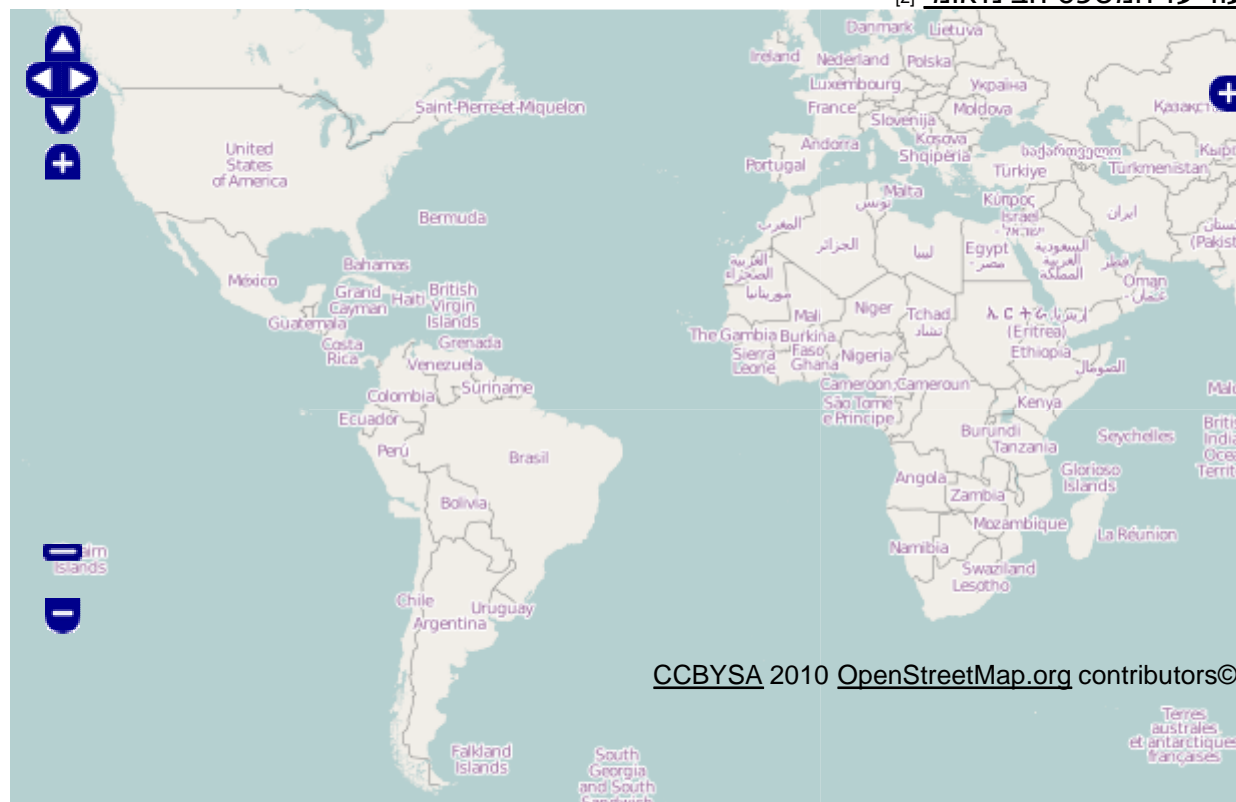
1. אמנת ג'ניבה להטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי הכוחות המזויינים בשדה הקרב: "תוך הסתייגות שאם כי ישראל תכבד את איסור הפגיעה בסימני האבחנה ובסמלים של האמנה, תשתמש ישראל במגן דוד אדום כסמל וכסימן האבחנה של השירותים הרפואיים שבכוחותיה המזויינים."

2. אמנת ג'נבה להטבת מצבם של פצועים, חולים ונטרפי אניות מבין אנשי הכוחות המזוינים בים: "תוך הסתייגות שאם כי ישראל תכבד את איסור הפגיעה בסימני האבחנה ובסמלים של האמנה, תשתמש ישראל במגן דוד אדום על הדגלים, האצטודות ועל כל ציוד כללי (לרבות אניות חולים) המשמשים בשירות הרפואי."

3. אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה: "תוך הסתייגות שאם כי ישראל תכבד את איסור הפגיעה בסימני האבחנה ובסמלים שנקבעו בסעיף 38 של אמנת ג'נבה מ-12 באוגוסט 1949 להטבת מצבם של הפצועים והחולים מבין אנשי

* מקור: תרגום רשמי בהתאמות קלות לעברית מודרנית

עוד על המשפט הבינלאומי [2]

Source URL: http://www.btselem.org/hebrew/international_law/fourth_geneva_convention

Links:

[1] http://www.btselem.org/hebrew/international_law/fourth_geneva_convention

[2] http://www.btselem.org/hebrew/side_links/international_law